

**ŠOLA ZA ČASTNIKE
22. GENERACIJA
SPECIALIZACIJA PEHOTE**

ZAKLJUČNA NALOGA

**PATROLJIRANJE, VARNOSTNI POSTANEK, POLOŽAJ ZA
PRITAJITEV, PATRULJNA BAZA**

Kandidat: ndes. Samo Likar

Mentor: npor. Sašo Hajnšek

Ljubljana, november 2011

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
Slovenska vojska

Poveljstvo za doktrino, razvoj,
izobraževanje in usposabljanje
Šola za častnike

Številka:

Datum:

ZAKLJUČNA NALOGA

PATROLJIRANJE, VARNOSTNI POSTANEK, POLOŽAJ ZA PRITAJITEV, PATRULNA BAZA

Kandidat: ndes. Samo Likar

Mentor: npor. Sašo Hajnšek

Ljubljana, november 2011

Engelsova ulica 15, p.p.1331, 2111 Maribor
e-pošta: pdriu.sc@mors.si

Identifikacijska št. za DDV: (SI) 47978457, MŠ 5268923, TRR 01100-6370191114

KAZALO

KAZALO	i
POVZETEK	iii
SUMMARY	iv
1. UVOD	1
1.1 IZHODIŠČE ZAKLJUČNE NALOGE	1
1.2 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE	1
1.3 METODA DELA	2
1.4 STRUKTURA ZAKLJUČNE NALOGE	2
2. PATRULJIRANJE	3
2.1 DEFINICIJA PATRULJNE BAZE IN PATRULJIRANJA	3
2.2 NAČELA PATRULJIRANJA	3
2.3 ORGANIZACIJA PATRULJE	4
2.4 NAČRTOVANJE IN PRIPRAVE	5
2.4.1 Pripravljalno povelje	5
2.4.2 Dokončanje povelja	5
2.4.3 Izvedba	7
2.4.4 Poročanje in analiza	11
3. VARNOSTNI POSTANEK	12
3.1 KRATEK VARNOSTNI POSTANEK	12
3.1.1 Metoda cigare	12
3.1.3 Kratki varnostni postanek z vozili	13
3.1.4 Metoda krožnega varovanja	13
3.1.5 Krožno varovanje z vozili	14
3.2 DOLG VARNOSTNI POSTANEK	15
3.2.1 Dolg varnostni postanek – aktivni ukrepi	15
3.2.2 Postavitev dolgega varnostnega postanka oddelek/skupina	15
3.2.4 Postavitev dolgega varnostnega postanka vod	16
3.2.3 Postavitev dolgega varnostnega postanka z vozil	19
3.3 CILJNA ZBIRNA TOČKA	19
4. POLOŽAJ ZA PRITAJITEV	21
4.1 RAZLIKA MED PATRULJNO BAZO IN POLOŽAJEM ZA PRITAJITEV	21

4.2	POSTAVITEV POLOŽAJA ZA PRITAJITEV	22
4.2.1	Postavitev položaja za pritajitev z hrbtno metodo.....	22
4.2.2	Postavitev položaja za pritajitev z metodo zvezde.....	23
5.	PATROLJNA BAZA.....	24
5.1	NAMEN	24
5.2	NAČELA	24
5.3	NAČRTOVANJE	24
5.3.1	Načrtovana patroljna baza	25
5.3.2	Rezervna patroljna baza	25
5.3.3	Zbirna točka	25
5.3.4	Opazovalna, prisluškovalna točka	25
5.4	POSTOPEK POSTAVITVE.....	26
5.4.1	Prioritete dela.....	29
6.	ZAKLJUČEK	32
	LITERATURA.....	33
	SEZNAM SLIK	33
	SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC.....	34
	SLOVAR TUJIH IZRAZOV	34
	IZJAVA O AVTORSTVU.....	35

POVZETEK

Poveljnik mora imeti informacije o nasprotniku, zemljišču in ostale informacije, če želi uspešno uporabiti svojo enoto za predpisano nalogo in le-to uspešno opraviti. Za pridobivanje informacij se uporablja izvidniška patrolja, lahko pa se uporabi patrolja tudi za druge naloge, pri čemer se razlikuje tako po sestavi kot tudi opremi. Druga vrsta je bojna patrolja, poznamo pa še prisotnostno in sledilno patroljo. Vsem patroljam je skupno, da so v naprej načrtovane glede na namen. Tako se patrolja organizira in načrtuje v naprej in v detajle. Poleg časa odhoda, trajanja, namena in organizacije, je potrebno v naprej načrtovati elemente kot so kontrolne točke, ciljno zbirno točko, varnostne postanke in podobno. V kolikor gre za dalj časa trajajočo patroljo se v naprej določi tudi približen položaj patroljne baze. Vso to načrtovanje pa zahteva dobro poznavanje postopkov patroljiranja. Same patrolje se lahko izvajajo peš ali z vozili.

KLJUČNE BESEDE: Patroljiranje, načrtovanje patrolj, varnostni postanek, ciljna zbirna točka, patroljna baza.

SUMMARY

The commander must have information about the enemy, land and other information, if it wants to successfully use their unit for the prescribed task and successfully pass it. To obtain this kind of information reconnaissance patrol is used. The patrol will be used for other tasks, and differs both in composition as well as equipment. Another type of patrol is combat patrol, and there are also present patrol and tracking patrol. All patrols have in common that they are planned in advance according to the purpose, so the patrol is organized and planned in advance and in detail. Beside departure time, duration, scope and organization, it is necessary to continue to plan elements such as control points, the objective rally point, safety stops. In the case of the prolonged patrol an approximate patrol base position is planned in advanced. Planning of patrols required good knowledge of battle drills and patrolling. Patrol can be carried out on foot or in vehicles.

KEY WORDS: patrol, patrol planning, safety stop, objective rally point, patrol base.

1. UVOD

Patruljiranje je zelo pomemben faktor v vseh vrstah delovanja. Če so patrolje dobro načrtovane, odločno in pametno izvedene, lahko veliko pripomorejo k taktični prednosti. Da lahko dosežejo polno učinkovitost, potrebujejo patrolje popolno svobodo gibanja in opazovanja.

Patrulje imajo nalogo zbiranja informacij, nadzor področja in služijo za prikaz prisotnosti mirovnih sil na področju delovanja.

Vse patrolje morajo biti sestavljene iz dobro izurjenih in motiviranih vojakov. Da bi bili čimbolj učinkoviti, morajo biti le-ti opremljeni z najmodernejšo opremo, uporabljati morajo fleksibilno taktiko in izredno dobro morajo biti koordinirani z drugimi patroljami, kontrolnimi točkami in opazovalnicami.

Vsaka patrolja je v naprej načrtovana glede na namen. Glede na naloge poznamo različne vrste patrolj lahko peš ali z vozili.

Med načrtovanjem patrolj se načrtujejo razne pomembne točke kot so na primer točka prehoda lastnih sil, zbirni rajon, kontrolne točke, ciljni zbirni rajon in podobne. Vsaka ta točka je načrtovana z določenim namenom in narekuje izvedbo neke aktivnosti, kar pa pomeni, da se bo skupina ustavila. Vsako ustavljanje pa se izvaja taktično, pomeni je v naprej določeno in oblikovano. Za ustavljanje se uporabljajo varnostni postanki kratki in dolgi za daljše načrtovanje pa patroljna baza ali položaj za pritajitev za manjše skupine. Vsi ti postanki so lahko načrtovani ali pa nenačrtovani. Bistveno je poznavanje postopkov in njihova uporaba.

Prav tako je pomembna funkcija poročanja, kajti velikokrat uspeh posameznih nalog temelji na pravočasnem in točnem poročanju. Umetnost dobrega poročanja mora biti zato posebej preučena in razvita za vse vrste patroljiranja.

1.1 IZHODIŠČE ZAKLJUČNE NALOGE

V nalogi se bom opredelil na patroljiranje in posamezne sklope izvajanja patrolje. Patroljiranje v Slovenski vojski ni nov način bojnega delovanja, se pa v veliki meri razlikuje od patroljiranja v sklopu bivše vojske. Poznavanje tematike kot celote in posameznih sklopov je za nas nujno potrebno, saj predstavljajo tako moderno obliko delovanja, kot tudi zmožnost delovanja v sklopu mednarodnih sil.

V nalogi sem opisal patroljiranje in posamezne postopke patroljiranja. Posebej so zanimali postopki v sklopu patroljiranja kateri so nujno potrebni za zagotavljanje varnosti moštva med izvedbo patrolje.

1.2 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE

Temeljni cilj zaključne naloge je preko neeksperimentnega, teoretičnega in empiričnega raziskovalnega in metodološkega pristopa spoznati način delovanja vodne bojne skupine v izvajanju postopkov patroljiranja. Da bi temeljni cilj dosegli je potrebno spoznati posamezne postopke, ter jih smiselno opredeliti v celoto.

Za doseg tako določenega temeljnega cilja bom uporabil dve pomožni tezi. Najprej bom opredelil osnovne značilnosti patroljiranja in osnovne specifikacije načrtovanja patroljiranja. Na tej osnovi bom združil obe tezi preko samega načrtovanja posameznih elementov patroljiranja in uporabo taktičnih postopkov.

1.3 METODA DELA

Zaključna naloga bo temeljila na uporabi večjega števila metod preučevanja. Osnovna metoda bo splošna raziskovalna metoda s pomočjo katere bodo zbrana dejstva, podatki in informacije o posameznih postopkih in smiselno združeno v patroljiranje. Metodo spoznavnega procesa bom preko metode deskripcije uporabil za postopek splošnega opisovanja in opredeljevanja taktike posameznih sklopov patroljiranja. Za pojasnitev bosta uporabljeni metodi kompilacije pri prevzemanju dosedanjih dognanj in komparativno metodo, ki bo uporabljena zlasti pri podajanju različnih definicij. Skozi celotno nalogo bo uporabljena metoda sinteze, s pomočjo katere bomo združevali spoznanja in jih poskušali prikazovati v skladu z namenom naloge. Pri izpostavi temeljnih ugotovitev bodo, z metodo indukcije, posamezna dognanja omogočila postavitev skupnega zaključka.

1.4 STRUKTURA ZAKLJUČNE NALOGE

Vsebina zaključne naloge se sestoji iz štirih glavnih delov. Prvi del obravnava osnove namen in organizacijo patrolje. Glavni namen prvega dela je osnovna opredelitev patrolj in patroljiranje ter poudarek na natančno organiziranje ter načrtovanje. Samo načrtovanje mora zajemati tudi varnostne postanke položaje za pritajitev in patroljno bazo. V drugem poglavju so razdelano varnostni postanki za skupine, vod in motoriziran vod. Razdeljeni so v groben na kratek varnostni postanek in dolg varnostni postanek. V nadaljevanju sledi malo manj poznan položaj za pritajitev, katerega v naši taktiki ni moč zaslediti in na koncu je razdelana še patroljna baza in sicer postavitev z skupino/oddelek, vodom in tudi z vozili.

2. PATRULJIRANJE

Patruljiranje se izvaja z namenom zbiranja informacij, izvajanja bojnih akcij in izkazovanja naše prisotnosti na območjih, kjer je to potrebno. Patruljiranje se vedno izvaja v okviru drugih nalog, širšega delovanja enot. Pehotni oddelki in vodi izvajajo več vrst patroljiranja:

- izvidniško patroljiranje,
- bojno patroljiranje,
- prisotnostno in sledilno
- patroljiranje z namenom ustvariti vtis prisotnosti na nekem področju.

Motorizirano patroljiranje je enako kot pehotno s to razliko, da se poveča mobilnost patrolje in raznovrstnost orožja. Poveljnik voda mora integrirati moč orožij, ki so na voljo z vozil, z varnostno situacijo pri posamezni nalogi. Večina patrolj se izvaja brez vozila, razen prisotnostnih patrolj, vendar so vozila vedno v vlogi podpore konkretni nalogi. Motorizirane enote (kot tudi ostale enote) lahko izvajajo nalogo preverjanja komunikacij.

2.1 DEFINICIJA PATRULJNE BAZE IN PATRULJIRANJA

Patruljiranje - spada med ostale oblike bojnega delovanja vsaj združuje vse elemente ofenzivnega in defenzivnega delovanja. Namen patroljiranja je pridobivanje informacij o sovražniku in zemljišču, obvladovanje območja pred obrambnimi položaji in prazninami med formacijami in enotami ter motenju ali uničenju sovražnikovih sil. Patruljiranje se med samo deli na bojno in na stabilizacijsko.

Patrulja - je posebej organizirana enota, ki ima naloge zbiranja informacij, bojnega delovanja, sledenja ali zagotavljanja prisotnosti na določenem območju. Glede na način patroljiranja poznamo več vrst patrolj, ki se med sabo razlikujejo po namenu delovanja, ciljih in sestavi.

Patrulja- je skupina kopenskih, morskih ali zračnih sil, ki ima nalogo da zbira informacije ali opravi diverzantske akcije, motenje sovražne strani, pregled in čiščenje ali varnostne naloge

Patruljna baza - je položaj kjer patrolja izvede postanek za določen čas, vendar ne dlje kot za 24/72 ur. Ta položaj se uporabi samo enkrat in je krožno zavarovano. Uporablja se za načrtovanje in počivanje.

2.2 NAČELA PATRULJIRANJA

Za uspešno patroljiranje so potrebna naslednja načela:

- natančno načrtovanje
- stvarno urjenje
- nenehno opazovanje
- pozitivni nadzor
- krožno zavarovanje
- kakovostno popolnjevanje enot
- pravočasno sporočanje podatkov nadrejenemu
- spoštovanje mednarodnega vojnega in humanitarnega prava ter predpisov in ukazov

2.3 ORGANIZACIJA PATRULJE

Za uspešno izvedbo naloge mora poveljnik oddelka ali voda izvesti določene postopke. Kot pri ostalih nalogah, poveljnik določa naloge glede na njegovo oceno situacije in nalogo. Prepozna vse potrebne postopke in določi izvajalce le teh. Kjer je mogoče mora poveljnik ohranjati integriteto med posadko vozila, izkrcanim delom in posameznimi skupinami. V vseh patroljah nastopajo običajni in specifični elementi. Običajni patroljni elementi so (»bojno preštetje«):

- **Poveljniški element:** sestoji se iz poveljnika voda, vezista in vodnega podčastnika. Lahko vsebuje še kateri element za katerega poveljnik voda ali vodni podčastnik smatrata, da bi bil nujen za direktno podreditev (npr. prevajalec),
- **Element prve pomoči:** je odgovoren za evakuacijo in oskrbovanje žrtev, sem spada naprimer bolničar in ekipa za izvleko.
- **Element za vojaške ujetnike:** izvaja postopke z vojnimi ujetniki. Le-ta element lahko v razporedu prevzame vlogo skupine za izvleko.
- **Opazovalni element:** opazuje objekt od končanja poveljniškega izvidovanja do prihoda enot na objekt izvidovanja,
- **Čelno varovanje (Pointman):** Posameznik ali manjša skupina, ki se nahaja na čelu ali pred patroljo in skrbi da le-ta ne pade v sovražnikovo zasedo ali minsko polje.
- **Vodič (compass man):** nam pomaga pri smeri premika in skrbi, da je prva ognjena skupina vedno na pravi smeri. Vodič mora biti pripravljen na delo, poznati mora vse potrebne glavne in dodatne azimute. Poveljnik mora določiti tudi naslednjega vodiča.
- **Merilec razdalje (pace man):** nam pomaga, da enota pravilno napreduje, na koncu vsakega dela poti poroča o opravljeni razdalji (šteje korake). Poveljnik mora določiti tudi naslednjega merilca razdalje.
- **Podpora:** Skupina namenjena za podporo, opremljena z LPM Minimi lahko tudi z PM Mag.
- **Napadna skupina:** Skupina za napad, največkrat se nahaja na sprednjem ali zadnjem delu patrolje.
- **Bočno varovanje:** je skupina, ki se nahaja na levem in desnem boku patrolje med premikom in skrbi za bočno varovanje patrolje. Največkrat se uporabi pri prečkanju nevarnih območji.
- **Prinašalec streliva:** Skupina zadolžena za oskrbo z strelivom.
- **Moštvo za rušenje (demo team) :** V večini primerov dva vojaka izurjena za delo z eksplozivi. Naloga uničevanje opreme, vozil, ostalih sredstev in rušenje objektov.
- **Začetni vojak (Dragman):** je zadnji v formaciji patrolje in je odgovoren, da nobeden član patrolje ne ostane zadaj. Odgovoren je tudi za varovanje hrbta in opozarjanje v primeru približevanja sovražnika.

Če seštejemo posameznike znotraj vseh teh nalog, ugotovimo da se število ljudi v vodu ne ujema z številom ljudi za opravljanje vseh nalog. Tako se naloge porazdelijo znotraj voda in posameznik tako lahko opravlja več dodatnih nalog hkrati.

2.4 NAČRTOVANJE IN PRIPRAVE

Sama patrulja in njeni elementi se planirajo in organizirajo v sklopu procesa bojnega odločanja.

2.4.1 Pripravljalno povelje

Pripravljalno povelje se po navadi izdela in izda v četnih prostorih. To je po navadi na varnem mestu, z dobrimi komunikacijami in ključnim osebjem. Pripravljalno povelje se izda na četni ravni zato (na ravni vsaj enega nivoja više), ker patrulje delujejo samostojno in je njihova ognjena podpora zagotovljena izključno od matične enote. Ker patrulje delujejo v predpolju mora biti koordinacija z vsemi podpornimi člani temeljita in podrobna.

Vsebine na katere mora biti pozoren poveljnik patrulje:

- sprememba situacije sovražnika,
- najboljša uporaba terena, komunikacij, točk srečanja in patruljne baze,
- čas in vreme,
- pridodani vojaki (enote) različnih specialnosti
- uporaba in lokacija pristajalnih območij,
- izhod in vstop iz prijateljskega območja (»vrata« - po navadi izstopamo in vstopamo na istem največkrat nadzorovanem mestu),
- ognjena podpora na nalogi in vseskozi med premikom, vključno z alternativnimi variantami,
- načrt signalov, ki vključuje tablico signalov, frekvence, kodne besede,
- vadbeno območja, naj bi bila čimbolj podobna realni situaciji.

Poveljnik čete ali patrulje uskladi prehod čez območje druge enote. Potrebno je določiti izhod in povratek v to območje. Poveljnik čete in S-3 bataljona uskladi aktivnosti drugih patrulj na tem območju.

2.4.2 Dokončanje povelja

Ko poveljnik voda dokončuje svoj načrt mora upoštevati naslednje:

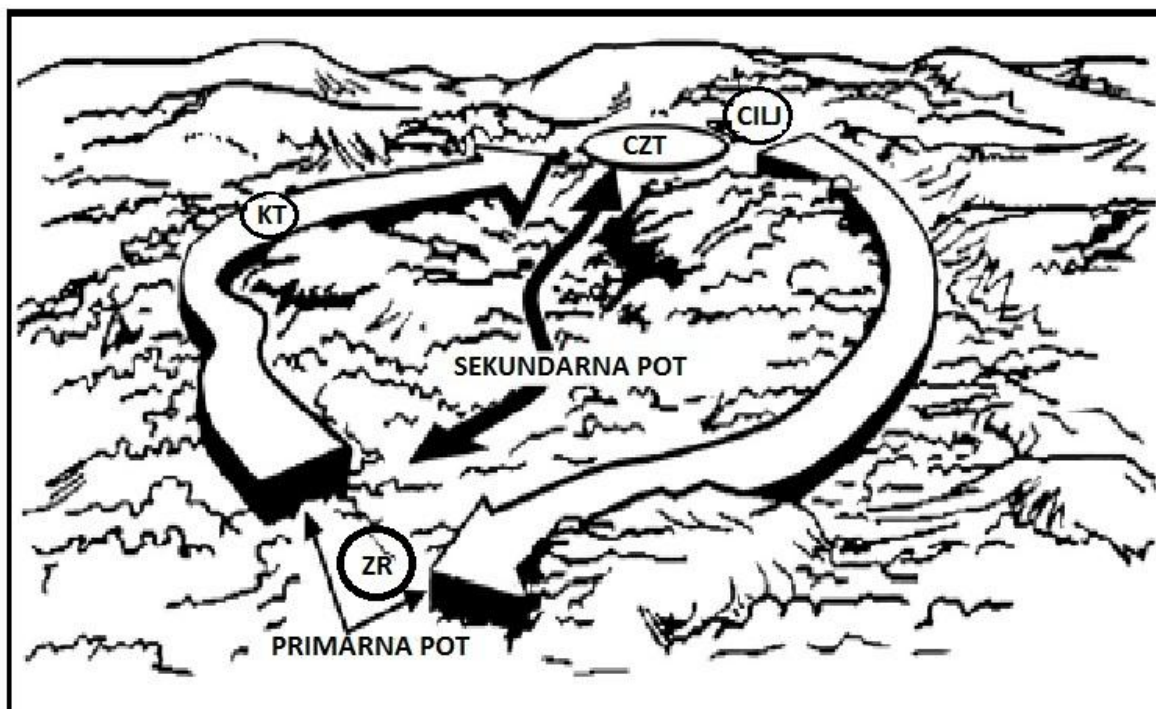
- **Bistvene in podporne naloge:** Poveljnik zagotovi, da so vse bistvene naloge, ki se opravljajo na točkah srečanja, nevarnih območjih razdeljene.
- **Premik in čarovnica:** Poveljnik oceni čas potreben za izvršitev naloge, čas za poveljniško izvidovanje, premik do končne točke srečanja zaradi poročanja in čas povratka v domače območje.
- **Osnovne in alternativne poti:** Poveljnik izbere osnovne in alternativne poti do cilja. Poti povratka naj bi se razlikovale od poti dostopa (slika 01).
- **Signali:** poveljnik mora upoštevati uporabo posebnih signalov. To vključuje ročne signale, rakete, šepetanje, radio in infrardečo opremo. Vsi signali morajo biti preigrani, tako, da vsi vojaki vedo, kaj posamezen znak pomeni,

- **Prehod preko prijateljskih območij in gesla:** največkrat se uporablja tekoče geslo. Sestoji se iz dveh delov. Eno je geslo, drugo pa število vojakov, ki bo prešlo neko točko. Ta številka vojakov ali vozil prepreči sovražniku, da bi se vrnili v naše vrste. Primer je: »Puška, 10!«. To pomeni geslo puška in deset vojakov, ki bo prešlo neko točko.
- **Lokacija poveljnika:** poveljnik mora preučiti kje se bo nahajal na vsaki fazi naloge. Vodni podčastnik se po navadi nahaja v naslednjih razporedih:
  - ob vpadih in zasedah je po navadi v podpornem elementu,
  - v območju izvidovanja ostane v končni točki,
  - v izvidovanju se nahaja v skupini za vzpostavitev točke za povezavo.
- **Reakcija na stik:** če ni zahtevano v nalogi se vod izogiba stiku s sovražnikom. Poveljnikovo povelje mora vsebovati možnost stika na vsaki fazi naloge. Možnost nadaljevanja naloge je odvisna od tega, kako je vod preživel stik s sovražnikom. Lahko je bilo to neopazno oziroma so bile celo žrtve. Povelje mora vsebovati postopke ob ranjencih in ujetnikih, ki niso vsebovani v nalogi.
- **Rezervni načrt:** Poveljnik zapušča patroljo v mnogih fazah izvedbe naloge. Vsakič, ko poveljnik zapusti enoto brez radijske ali žične povezave mora izdati pet točkovni rezervni načrt. Ta vsebuje:
  - kam poveljnik odhaja,
  - kdo gre z njim,
  - predviden čas odsotnosti,
  - ukrepe če se patrolja ne vrne,
  - ukrepe ob srečanju s sovražnikom, ko poveljnika ni.
- **Pomembne točke:** Pomembne točke na poti so : kontrolne točke, zbirni rajon, ciljni zbirni rajon.
  - **Točke prehoda linij lastnih enot** je točka, kjer enote izstopajo in vstopajo iz svojega ozemlja na sovražnikovo in obratno.
  - **Kontrolne točke** (control point- CP) so točke na poti, ki so namenjene orientaciji patrolje, po navadi so to objekti ali lahko razpoznavne geografske značilnosti.
  - **Zbirni rajon** (assembly area-AA): se po navadi načrtuje 500-1500 metrov pred prednjo črto lastnih sil ali - FLOT. Tu se enota ustavi in sledijo zadnje priprave.
  - **Ciljna zbirna točka** (Objective Rally Point-ORP): Poveljnik določi ciljno zbirno točko (CZT), kjer se enota zbere pred naskokom na cilj. To je tudi mesto na katerega se patrolja vrne takoj po izvršitvi naloge na cilju. To mesto je v bližini cilja vendar se razdalja spreminja glede na aktivnosti patrolje in sovražnika.
  - **Zbirne točke:** So mesta, kjer se patrolja reorganizira, če je bila razpršena zbere, se pripravi za naskok na cilj ali pripravi za odhod ali vrnitev skozi lastne enote. Poveljnik patrolje določa zbirne točke med premikom ali z izvidovanjem po karti pred odhodom na nalogo. Zbirne točke izbrane po karti, so poizkusne in se potrdijo med premikom. Pri izbiri zbirnih točk poveljujoči upošteva naslednje pogoje:
    - da so dovolj velika za namestitev celotne patrolje
    - da so lahka za prepoznavanje,
    - da nudijo maskiranje in zaščito,
    - da se lahko branijo za kratek čas,
    - so oddaljena od naravnih znamenitosti.

Poveljnik patrolje izbere začetno zbirno točko (ZZT), kjer se patrolja zbere, če se razprši pred odhodom skozi lastne enote. Prav tako izbira zbirne točke ali točke zbiranja pred prehodom nevarnih območij.

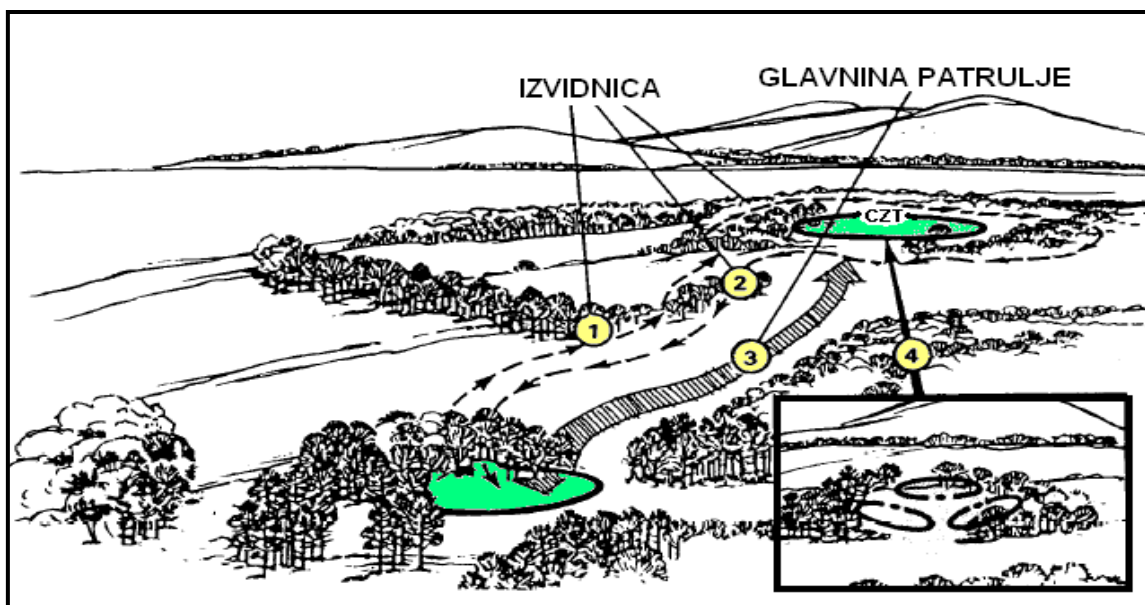
Na koncu poveljnik izbere tudi končno zbirno točko (KZT) pred vrnitvijo skozi lastne enote. Tu se patrolja pripravi za vrnitev. Ta zbirna točka je blizu lastnih enot in prikrita pred sovražnikovim opazovanjem.

Slika 01: Osnovne in alternativne poti

Vir: FM

Slika 02: Premik patrolje v ciljno zbirno točko po izvidovanju

Vir: FM

2.4.3 Izvedba

Izvedba naloge se prične po končani pripravi, ko poveljnik izda povelje delovanje, katero vsebuje:

- dopolnilo orientacije,
- dopolnilo situacije:
- podatke o nasprotniku,
- nalogo nadrejene enote,

- mesto in naloge sosedov in način sodelovanja.
- nalogo izvidniške patrulje
- odločitev:
- smer in način premika,
- opazovalne točke,
- določanje izvidniških skupin in njihove naloge,
- postopke v različnih situacijah (srečanje z nasprotnikom-močnejši, šibkejši, prehod čez reko, točka zbiranja ob razbitju),
- način vzdrževanja zveze in signale,
- mesto poveljnika in določanje namestnika,
- razpoznavne znake (reklo- geslo, številčno).

Izdaja povelja

Uporablja se standardna odlika povelja. Za boljši ilustrativni prikaz načrta se uporabijo modeli terena in skice območja naloge. Skice se lahko prikažejo na papirju, pesku ali snegu. Moštvo si podatke zapisuje in na zaključku postavljajo vprašanja. To preprečuje zmedo in motenje poveljnika med izdajanjem povelja. Spremembe v liniji poveljevanja so vključene v operativno povelje.

Ko je izdano povelje za patroljiranje, izda poveljnik patrulje pripravljeno povelje za celotno sestavo patrulje. Začne se koordinacija, ki se izvaja skozi celoten postopek priprav. Pred odhodom v rajon sprejema operativnega povelja, poveljnik uskladi vse možne postopke, ki jih lahko. Mesto sprejema operativnega povelja je običajno poveljniško mesto bataljona ali čete, zaradi boljših komunikacij in prisotnosti ključnega osebja, ki lahko pomaga pri usklajevanju naloge.

Poveljnik usklajuje naslednje postopke z pripadniki nadrejenega poveljstva:

Častnik za obveščevalne zadeve (S2); spremembe v nasprotnikovi situaciji, potrebna posebna oprema.

Operativni častnik (S3); spremembe v situaciji lastnih enot, izbira poti, izbira pristajalnega mesta. Oskrba (v povezavi z S4), načrt zvez, klicni znaki, frekvence, kodni znaki, rekla in gesla. Mesto odhoda in vrnitve skozi lastne enote, druge enote v območju, pridodane posebne enote (vodniki službenih pssov, skupine za rušenje), rajoni za urjenje, ki so enaki področju cilja.

Vodni prednji opazovalec (FO); ognjena podpora na cilju ter vzdolž poti do in od cilja, vključujoč rezervne poti.

Prednje lastne sile; poveljnik patrulje poda oznako in velikost patrulje, čas odhoda in vrnitve ter rajon izvajanja naloge. Poveljnik prednje enote poda podatke o terenu, znanih položajih nasprotnika, možnih mestih za zasedo in aktivnostih nasprotnika. Prav tako poda podrobne podatke o lastnih ovirah, ognjenem načrtu ter vrsti podpore, ki jo lahko zagotavlja, vodičih in zvezah. Uskladijo se tudi znaki za prepoznavanje ter postopki ob odhodu in vrnitvi patrulje. Izmenjajo se tudi podatki o mestu izkrcanja iz vozil (če so uporabljena) in zbirnih rajonih.

Sosednje patrulje; Oznake patrulj, naloga, poti premika, ognjeni načrt, načrt zvez. Načrtovani časi in mesta odhoda in vrnitve ter podatki o nasprotniku.

Ko je bilo izdano pripravljeno povelje in se je začel postopek usklajevanja, poveljniki začnejo z dopolnjevanjem načrta. Najprej se določijo naloge, ki jih morajo izvršiti elementi, skupine ter posamezniki.

Naloge na cilju

Določijo se ključne naloge v območju cilja. Poveljnik izdelava načrt, kako bodo posamezniki, elementi in skupine izvršili naloge v območju cilja. Ostale naloge se načrtujejo v pomoč patrulji, da doseže območje cilja in se vrnejo v enoto. Te naloge vključujejo navigacijo,

zavarovanje med premikom in postanki, postopki pri prehodu nevarnih območij ter pri stiku z nasprotnikom.

a) Čas odhoda in vrnitve

Čas odhoda in vrnitve je odvisen od potrebnega časa za približevanje cilju, izvršitev nalog na cilju ter vrnitev patrolje v enoto.

Čas za približevanje cilju se določi odvisno od razdalje, terena, hitrosti premika, nasprotnikove in lastne situacije ter časa izvršitve naloge na cilju.

Čas za izvršitev določenih nalog na cilju vključuje tudi poveljniško izvidovanje, posedanje položajev kot tudi izvršitev naloge na cilju.

Čas za vrnitev v enoto se težko določi zaradi morebitnih žrtev, zajete opreme in ujetnikov. Tudi uporaba drugih poti lahko spremeni čas vrnitve.

b) Osnovne in rezervne poti

Poveljnik določi osnovno pot do in od cilja. Pot vrnitve mora biti različna od poti približevanja cilju. Prav tako poveljnik določi rezervno pot, ki se lahko uporabi pri vrnitvi patrolje v enoto. Uporabi se tudi če obstaja sum, da je bila patrolja opažena.

c) Vmesne postaje

Vmesne postaje so mesta kjer se patrolja reorganizira če je bila razpršena, se pripravi za naskok na cilj ali pripravi za odhod ali vrnitev skozi lastne enote. Poveljnik patrolje določa vmesne postaje med premikom ali z izvidovanjem po karti pred odhodom na nalogo. Vmesne postaje izbrane po karti so poizkusne in se potrdijo med premikom.

Pri izbiri vmesnih postaj. Poveljujoči upošteva naslednje pogoje:

- da so dovolj velika za namestitev celotne patrolje,
- da so lahka za prepoznavanje,
- nudijo maskiranje in zaščito,
- da se lahko branijo za kratek čas,
- so oddaljena od naravnih znamenitosti.

Poveljnik patrolje izbere začetno vmesno postajo, kjer se patrolja zbere, če se razprši pred odhodom skozi lastne enote. Prav tako izbira vmesne postaje ali točke zbiranja pred prehodom nevarnih območij. Poveljnik določi tudi vmesno postajo, kjer se enota zbere pred naskokom na cilj. To je tudi mesto na katerega se patrolja vrne takoj po izvršitvi naloge na cilju. To mesto je v bližini cilja vendar se razdalja spreminja glede na aktivnosti patrolje. Na koncu poveljnik izbere tudi vmesno postajo pred vrnitvijo skozi lastne enote. Tu se patrolja pripravi za vrnitev. Ta vmesna postaja je blizu lastnih enot in prikrita pred nasprotnikovim opazovanjem.

d) Preverjanje in urjenje

Te aktivnosti morajo biti dobro načrtovane in izvedene tudi če so vojaki dobro izurjeni. Ti postopki in mesto izvajanja se uskladijo z častnikom S3. Načrt morajo omogočati nadzor poveljnikov skupin, elementov kakor tudi poveljnika patrolje.

Preverjanje

S preverjanjem ugotovimo psihofizično stanje patrolje. Preverjanje pred urjenjem postopkov nam zagotavlja, da ima moštvo patrolje določeno opremo in uniformo, ter da poznajo naslednje:

- načrt izvedbe naloge,
- svoje naloge in čas izvedbe,

- naloge drugih ,
- rekla in gesla, signale, klicne znake in frekvence ter čas poročanja.

Urjenje

Skozi dobro načrtovana in usmerjena urjenja vojaki dodobra spoznajo postopke in naloge, ki jih morajo izvršiti med patroljiranjem. Če se naloga izvaja ponoči, moramo urjenje izvesti podnevi in ponoči. Najboljši način urjenja postopkov v patrolji je, da vse postopke pojasnjuje poveljnik patrolje. Poveljnik usklajuje in usmerja vojake, elemente in skupine v urjenju teh postopkov. Med urjenjem teh postopkov vojaki zavzemajo položaje na enak način, kot jih bodo imeli v patrolji. Enkrat se izvrši tudi celoten potek patroljiranja. Kadar je mogoče, elementi in skupine izvajajo ta urjenja ločeno pred skupnim urjenjem.

e) Komunikacije

Načrt mora vsebovati klicne znake, osnovne in rezervne frekvence, časi poročanja in kodne besede. Reklo in geslo se po sredstvih zvez ne smeta uporabljati preko prednje linije lastnih enot. Poveljnik patrolje lahko določi svoje reklo in geslo, ki se uporablja za linijami lastnih enot. Na primer: vsota dveh števil; poveljnik določi število 5. Reklo je lahko število od 1 do 10, geslo mora biti število, ki daje skupaj z reklom vsoto 8 (reklo 2, geslo 3 = 5). Signali, ki se jih uporablja na patrolji, morajo biti načrtovani in poznani vsem pripadnikom patrolje. Signali se lahko uporabljajo tudi za zahtevo podpornega ognja, za začetek napada, umika ali za zaustavljanje patrolje. Vizualni in zvočni signali (z roko, signalne rakete, z glasom, piščalkami, IR napravami) se prav tako lahko uporabljajo med patroljiranjem.

f) Mesto poveljnikov

Mesto poveljnikov se prav tako načrtuje in uri za vse faze naloge; med premikom, na nevarnih območjih in na/v območju cilja. Poveljnikovo mesto je vedno tam, kjer lahko najbolje nadzoruje enoto. Namestniku se določi posebno mesto v vsaki fazi naloge. Namestnik je med nalogo lahko na naslednjih položajih:

v zasedah in naskokih poveljuje podpornim elementom,

v prostorskem izvidovanju se nahaja v točki zbiranja v območju cilja,

v območnem izvidovanju se nahaja z izvidniškim elementom, ki je zadolžen vzpostaviti točko zbiranja po izvidovanju vseh delov enote.

g) Izvršitev

Odhod patrolje skozi lastne linije je lahko nevarno in lahko povzroči zmedo. Poveljnik patrolje uskladi postopke z sprednjo enoto ter preveri podatke o nasprotniku in jih vstavi v načrt. Ko je patrolja pripravljena na odhod se premakne do začetne vmesne postaje od koder jih vodič vodi skozi ovire in položaje sprednje enote. Ko se patrolja oddalji, se zaustavlja, prisluškuje in opazuje bojišče. Med premikom po poti, poveljnik določa in potrjuje izbor vmesnih postaj, ki jih je prej določil z izvidovanjem po karti. Patrolja se zaustavi na vmesni postaji pred ciljem. Izvidniški element izvrši izvidovanje zbirne točke pred ciljem ter primernosti položaja te točke. Če je položaj primeren poveljnik postavi ožje zavarovanje. Ko je točka zbiranja zavarovana, se poveljnik, navigator in poveljniki skupin odpravijo na poveljniško izvidovanje cilja. Namestnik poveljnika ostane na točki zbiranja z načrtom, če se poveljnik ne vrne ali vzpostavi stik z nasprotnikom. Poveljniško izvidovanje se izvrši zaradi natančne določitve cilja, izbiro položajev in postopkov na cilju. Po poveljniškem izvidovanju poveljniki dopolnijo načrt izvršitve naloge. Skupina vojakov ali posameznik ostanejo na položajih in opazujejo cilj. Če se izvaja izvidniška patrolja, se zbirajo podatki o nasprotniku. Ko se zbere zadovoljivo število podatkov se patrolja vrne v matično enoto, kjer se poda poročilo o izvidovanju.

2.4.4 Poročanje in analiza

Takoj ko se vod ali oddelek vrneta, oseba iz nadrejenega poveljstva opravi poročanje. Ta lahko vključuje celoten vod ali oddelek. Po navadi je poročanje ustno. Kdaj se lahko zahteva pisno poročilo. Informacije na poročilu so naslednje:

- velikost in sestava voda, ki je izvajal patroljo,
- naloga voda (vrsta patrolje, lokacija, namen),
- čas odhoda in prihoda,
- poti, zbirne točke, koordinate, faze, naloge, itd.,
- podroben opis terena in prepoznanih sovražnikovih položajev,
- rezultati stikov s sovražnikom,
- številčno stanje ob zaključku patrolje.

3. VARNOSTNI POSTANEK

Varnostni postanek patrolja izvaja iz različnih razlogov ali izvedbe taktičnih postopkov. Kadar gre za taktični postopek mislimo na primer kadar opazimo nasprotnika, po zapustitvi linije položajev lastnih sil, pred izvidovanjem ciljne zbirne točke, pred izvidovanjem lokacije patroljne baze, pred prečkanjem nevarnega območja itd..

Pod druge razloge štejemo potrebo po preverjanju karte, počitku, preoblačenju, ob primeru poškodb in podobno. Največkrat se patrolja zaustavi na zahtevo čelnega vojaka ali poveljnika za orientacijo pohoda ali za potrebe izvidovanja. Poznamo krajšo in daljšo zaustavitev ali krajši in daljši varnostni postanek.

Vsaka zaustavitev pomeni nevarnost za patroljo, zato se zaustavitev vedno odvija taktično.

3.1 KRATEK VARNOSTNI POSTANEK

Kratek varnostni postanek se lahko izvede nenačrtovano ali tudi načrtovano. Signal za kratek varnostni postanek je v naprej določen poda ga poda po navadi čelni vojak ali poveljnik. Za kratek varnostni postanek je značilno, da se ob izvedbi sama formacija oziroma razporeditev posameznikov ne spremeni, lahko se prestavijo le ključna orožja na najverjetnejše smeri prihoda sovražnika. Celotno moštvo je v 100% pripravljenosti in pripravljeno na premik.

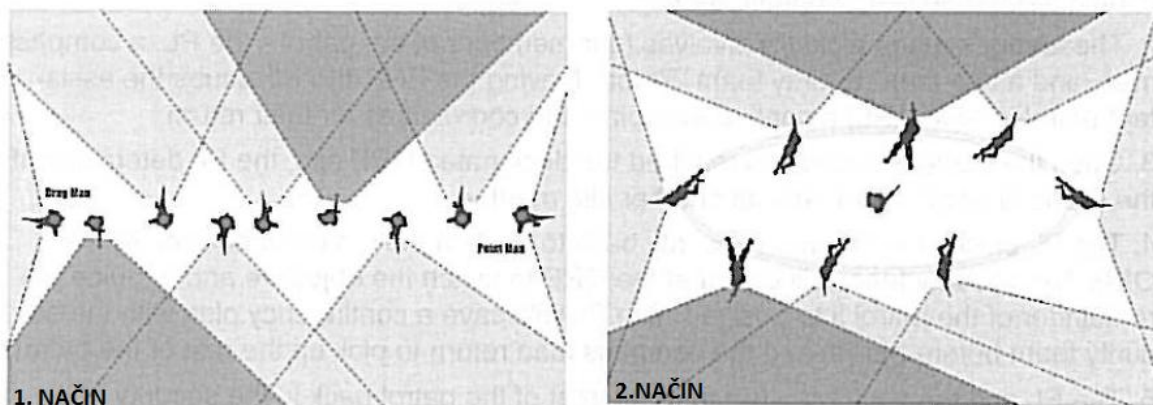
Postanek se največkrat izvede na sami poti premika, priporočeno pa je, da v kolikor je možno se enoto premakne na območje, ki nudi masko in kritje. V tuji literaturi je moč zaslediti tak varnostni postanek kot položaj za pritajitev

Uporabljajo se različne oblike in izpeljanke za kratek varnostni postanek. Največkrat je moč zaslediti metodo cigare in metodo krožnega varovanja.

3.1.1 Metoda cigare

Metoda cigare je namenjena za kratke varnostne postanke. Čelni vojak ali poveljnik pokaže signal »STOP«. Signal mora priti do vseh članov skupine. Ko se vsi ustavijo avtomatsko pokleknejo na koleno. Prvi vojak-pointman pokriva smer v katero se enota premika (ali smer 12), zadnji vojak-dragman pokrije hrbet oziroma nasprotno smer premika (smer 6), ostali člani izmenično pokrivajo levi in desni bok (smer 3 in 9 glede na premik).

Slika 03 : Varnostni postanek z metodo cigare

Vir: The small unit tactic -SMARTbook

Prvi način je enostaven in omogoča hitro nadaljevanje ter se pri izvajanju ne povzroča veliko hrupa. Uporablja se lahko za različne primere, kot so naprimer izvajanje SGVP-ja, kontroliranja kart, štetje osebja itd.

Drug način je izpeljanka prvega pri katerem se vsi vojaki, ki varujejo levo in desno, prestavijo levo in desno od premice premika, če se le da v primerno masko in kritje. Zavzamejo ležeči položaj. V sredini nastane prostor za poveljnika in vse ostale, ki jih potrebuje. Ta način se uporablja kadar bo enota potrebovala določen kratek čas za nadaljevanje.

3.1.3 Kratki varnostni postanek z vozili

1.	Kratki postanek traja od 3-5min
2.	Poveljnik voda izda povelje – signal za kratki postanek
3.	a. Vozila ostanejo v osnovni formaciji b. Vod ostane v osnovni formaciji (kadar je vod izkrcan)
4.	Poveljnik voda izda povelje – signal za 360° zavarovanje
5.	a. Namerilci pokrijejo vsak svoj kot – sektor ognja z orožjem b. Vojaki pokrijejo vsak svoj kot – sektor ognja z orožjem (kadar je vod izkrcan)

3.1.4 Metoda krožnega varovanja

Metoda krožnega varovanja se največkrat uporablja na območjih z gosto vegetacijo, saj poveljniku omogoča dober pregled na vso moštvo. Sama postavitvev ni težavna, vendar zanjo porabimo več časa in povzročimo več hrupa, kot z metodo cigare. Večkrat se ta metoda uporablja za postavitvev ciljne zbirne točke.

Patrulja se ustavi, poklekne/leže, ter izvede SGVP-stoj, glej, vohaj, poslušaj, da bi ugotovila kakršne koli sovražnikove dejavnosti. Postanek se uporablja na signal:

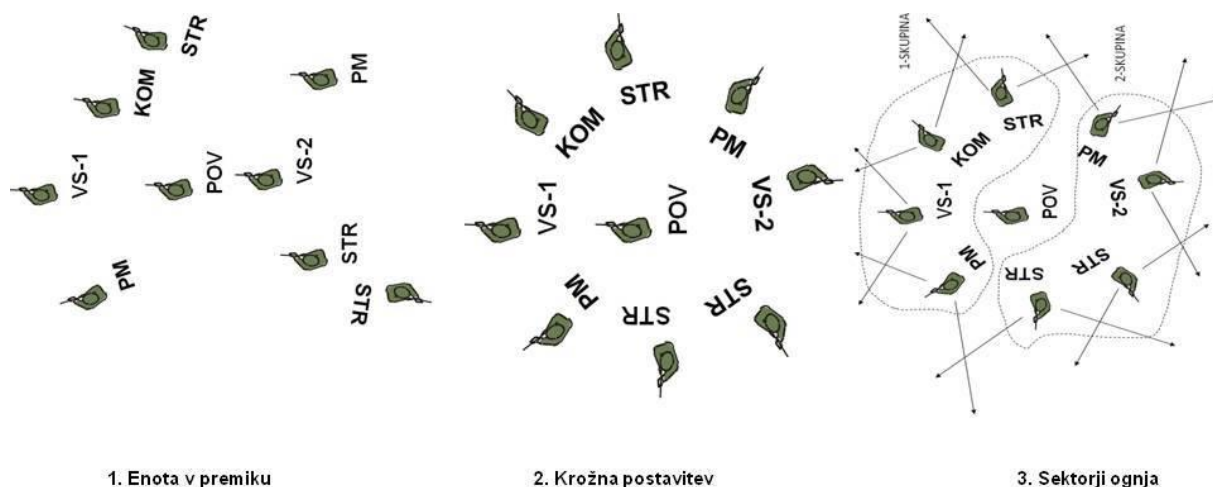
- Ob prihodu na nevarno območje,
- Po odhodu in pred vstopom v območje naših sil,
- Ko pošiljamo sporočilo, preverjamo smer ali izvidujemo
- Na ukaz poveljnika

Vzpostavi se krožna obramba 360.

POSTOPEK:

1. Z znakom pokažemo kraj vp
2. 2 skupina se prerazporedi iz klina v krožno obrambo
3. Pomembne smeri so 12 in 6
4. Posedemo položaje kleče
5. Sgvp
6. Nahrbtniki na hrbtu
7. Preverimo lokacijo
8. Poveljnik k sebi pokliče vodje skupin ter jim poda 5 točkovno povelje
9. Vodje skupin predajo 5 točkovno povelje vsak svoji skupini, v smeri urinega kazalca
10. Medtem ko vs. podaja povelje mora prevzeti varovanje
11. V tem času vojak lahko pije
12. Ko je povelje podano se vodja skupine prepriča da je vojak pravilno razumel povelje
13. Ko je vojak prevzel varovanje gre vodja skupine do naslednjega in postopek ponovi
14. Ko je delo v varnostnem postanku končano, nadaljujemo s pohodom
15. Poveljnik da znak za premik
16. Prva se začne premikati 1. skupina, nato se 2. skupina priključi
17. Od tu naprej je točka zbiranja zadnji varnostni postanek

Slika 04 : Varnostni postanek z metodo krožnega varovanja

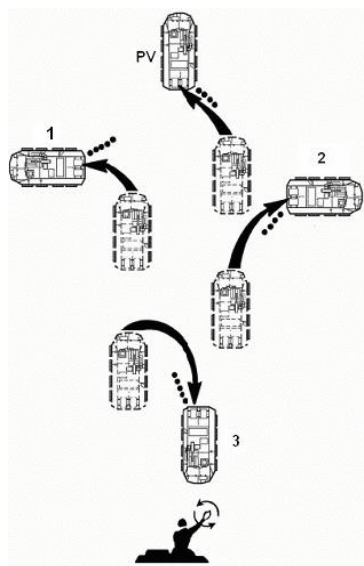

Vir: Lastna izdelava

3.1.5 Krožno varovanje z vozili

1.	Poveljnik voda izda povelje – signal za postanek
2.	Vod zavzame položaje 360° ali 180° zavarovanja (180° samo z vozili)
3.	Poveljniki vozil zagotovijo pravilno postavitvev svojih vozil z uporabo kritja in maske
4.	Poveljnik voda poveljuje izkrcanje oddelkov in postavitvev lokalnega zavarovanja
5.	Oddelki zavzamejo položaje z uporabo kritja in maske v bližini vozil
6.	Poveljniki oddelkov razporedijo skupine in določijo sektor ognja za oddelek
7.	Poveljniki skupin določijo sektorje ognja vsakemu posamezniku
8.	Poveljniki oddelkov določijo sektor ognja namerilcem
9.	Poveljnik voda izda povelje o bližnjem pregledu območja postanka, 5 in 20m pas
10.	Vojaki opazujejo svoj sektor ognja in poročajo

Slika 05: Krožno varovanje z vozili

Vir: SOP

3.2 DOLG VARNOSTNI POSTANEK

Dolg varnostni postanek je vsak postanek, ki traja časovno več kot 3-5 min. Namenjen je daljšem postanku patroljne skupine za izvajanje določenih aktivnosti. Dolg varnostni postanek je največkrat načrtovan in je izveden v skladu s standardnim operativnim postopkom za oddelek/vod.

V kolikor gre za oddelek ali skupino se po izdaji signala izvede krožno varovanj. Prednost takega varovanja je možnost delovanja v vse smeri, slabost pa nezmožnost koncentracije ognjene moči na smer prihoda sovražnika.

V primeri kadar gre vod v postavitve dolgega varnostnega postanka se izvede ta postanek v obliki trikotnika, pri katerem vsak oddelek tvori eno stranico, poveljujoči pa se postavijo na sredino.

3.2.1 Dolg varnostni postanek – aktivni ukrepi

- Izogibaj se poseljenim območjem
- Izberi območje, ki je oddaljeno od kakršnega koli zaselka
- Izogibaj se položajev za katere sumimo ali vemo da se nahaja sovražnik
- Izogibaj se robovom, grebenom, dolinam, jezerom in vodnim tokom
- Izogibaj se cestam in kolovozom
- Izogibaj se redkim gozdovom in čistinam
- Izberi območje z gosto vegetacijo
- Postavi zavarovanje na vseh možnih pristopnih smereh do patrolje (bazo)
- Vzpostavi zveze z zavarovanjem za zgodnje opozarjanje o prihajajočem sovražniku
- Imej načrt za umik če vas odkrijejo
- Imej načrt opozarjanja (alarmiranja) z določeno stopnjo pripravljenosti moštva (1/3 počitek, 1/3 pripravljenost, 1/3 zavarovanje)

3.2.2 Postavitev dolgega varnostnega postanka oddelek/skupina

Dolg varnostni postanek je največkrat načrtovan in je izveden v skladu s standardnim operativnim postopkom za oddelek/vod. Poveljnik za načrtovanje dolgega varnostnega postanka upošteva vse aktivne ukrepe in mesto takega postanka izviduje.

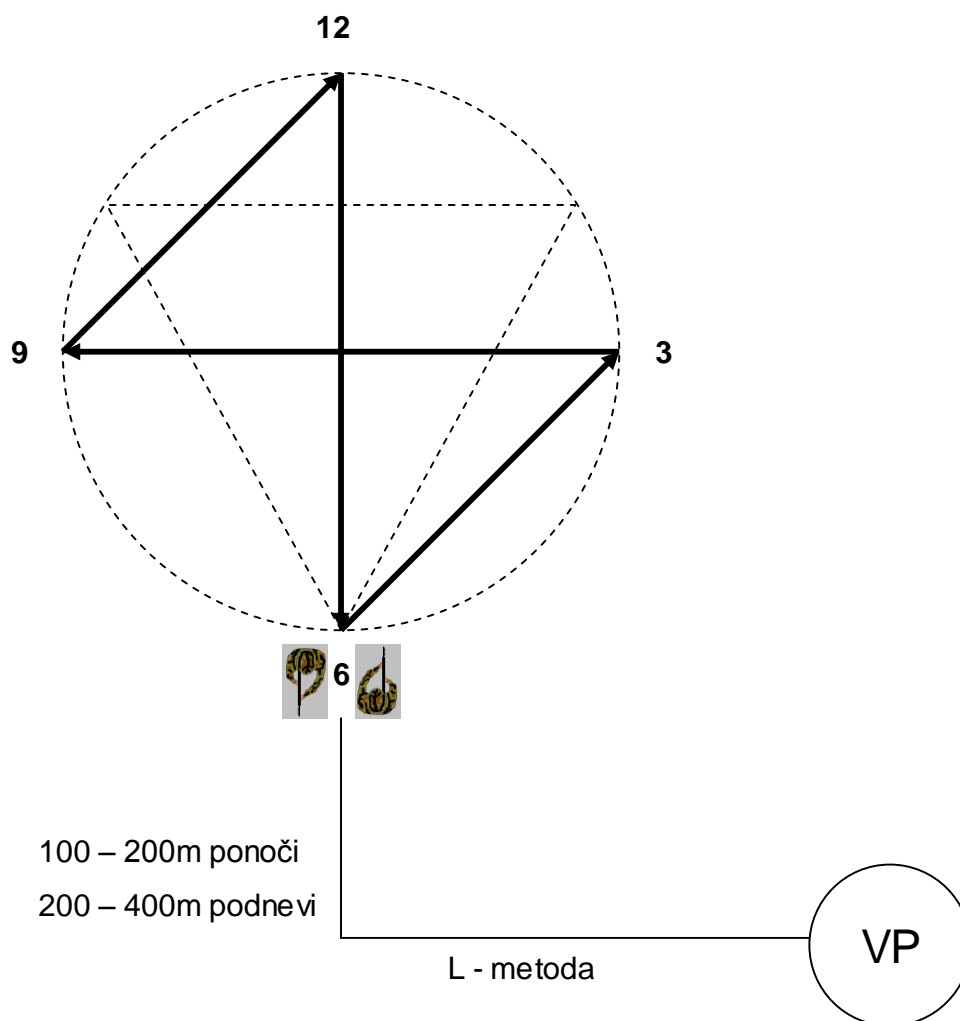
Oddelek ali skupina po izdaji signala izvede varnostni postanek. Zavzame krožno varovanje katerega prednost je možnost delovanja v vse smeri, slabost pa nezmožnost koncentracije ognjene moči na smer prihoda sovražnika.

POSTOPEK:

1. Z znakom pokažemo kraj varnostnega postanka
2. Skupina se prerazporedi iz formacije v krožno obrambo
3. Posede položaje kleče
4. SGVP¹
5. Nahrbtniki na hrbtu
6. Poveljnik in vodje skupin popravijo položaje in določijo sektorje ognja
7. Zavzamejo ležeči položaj
8. Poveljnik k sebi pokliče vodje skupin ter jim poda 5 točkovno povelje
9. Vodje skupin predajo 5 točkovno povelje vsak svoji skupini, v smeri urinega kazalca
10. Medtem ko vs podaja povelje mora prevzeti varovanje
11. V tem času vojak lahko pije
12. Ko je povelje podano se vodja skupine prepriča, da je vojak pravilno razumel povelje
13. Ko je vojak prevzel varovanje gre vodja skupine do naslednjega in postopek ponovi
14. Skupina za izvidovanje gre skozi vrata na izvidovanje

15. Na mestu za dolg varnostni postanek pusti zavarovanje in preišče območje
16. Skupina brez zavarovanja se vrne po ostalo moštvo in jih odpelje na mesto DVP
17. Na mestu se vzpostavi krožno varovanje
18. Določijo se položaji in sektorji ognja
19. Nadaljujejo se aktivnosti

Slika 06: Postavitev načrtovanega dolgega postanka

Vir: SOP

3.2.4 Postavitev dolgega varnostnega postanka vod

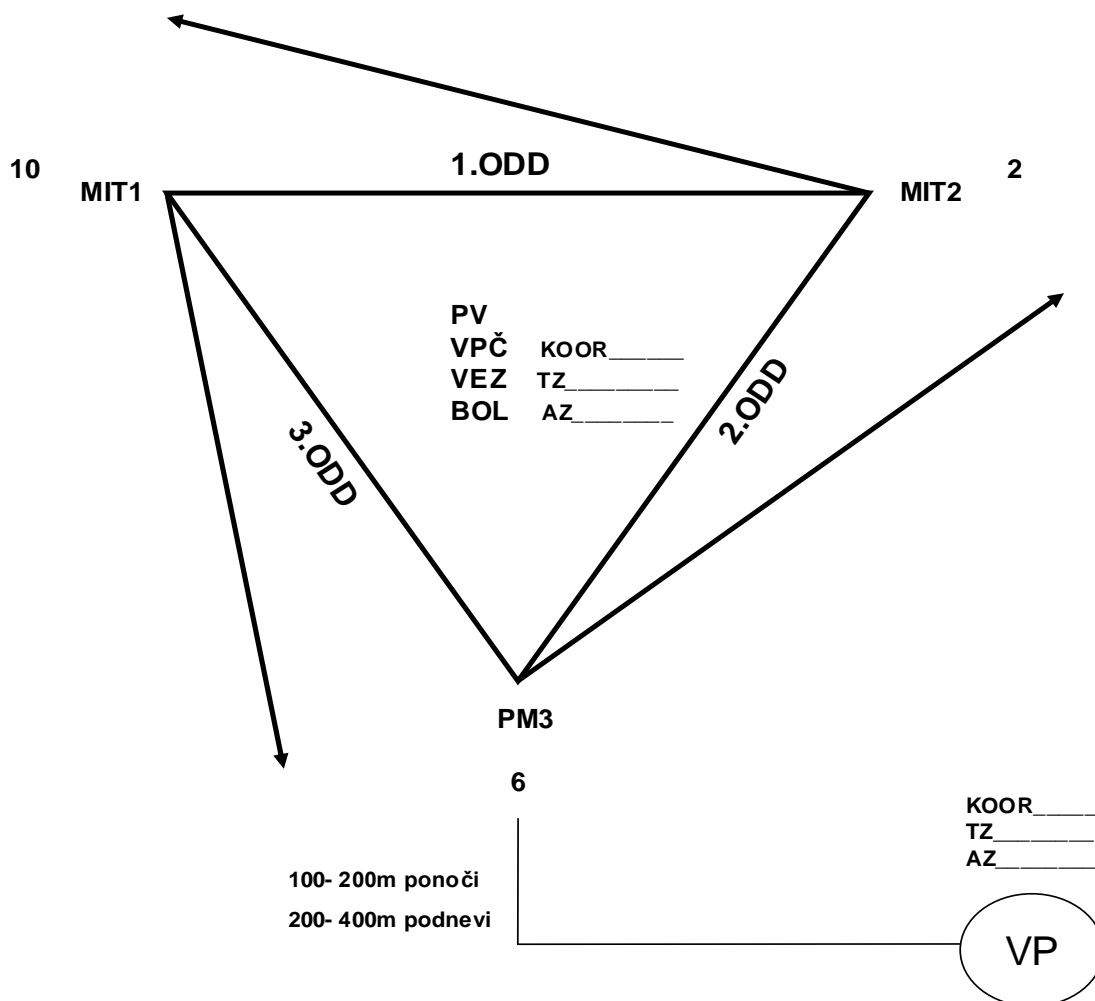
Postavitev dolgega varnostnega postanka voda se razlikuje od oddelka/skupine predvsem po obliki. Medtem ko oddelek/skupina v večini primerov zavzema metodo krožnega varovanja, se vod po navadi formira v trikotnik, pri čemer vsak izmed treh oddelkov pokriva eno stranico, poveljstvo pa se nahaja na sredini. Trikotnik je orientiran po navadi tako da je ena izmed stranic postavljena pravokotno v smeri premika ali v smer kjer je prihod sovražnika najverjetnejši.

Postavitev takega postanka je opredeljena v standardnih operativnih postopkih ali SOP-jih posameznih enot. Tako je moč zaslediti več načinov postavitve, katere se največkrat razlikujejo v niansah.

Seveda kod povsod se tak postanek največkrat načrtuje ali pa se posede na silo. Razliko predstavlja le predhodno izvidovanje. V kolikor gre za načrtovan dolg postanek, poveljnik ali čelni vojak da signal stoj. Poveljnik poda signal za varnostni postanek, postavi se sistem varovanja in določijo se sektorji ognja. Izda 5ka in določi skupino za izvidovanje, ki se skozi vrata, ki jih postavi po navadi VPČ in bolničar, premaknejo na izvidovanje položaja za dolg varnostni postanek. Sam varnostni postanek je oddaljen 100-200 metrov ponoči ali v slabši vidljivosti ali 200-400 metrov podnevi od načrtovanega mesta postanka. Izvidniška skupina se premakne po L metodi do kraja postanka. Pri zavoju izvede SGVP. Na samem mestu namenjenemu postanku pusti varovanje in nato prečisti območje po eni izmed metod. Na skrajni stranici pusti varovanje in se vrne skozi zavarovanje po ostalo moštvo. Ko ostalo moštvo prispe do zavarovanja jih poveljniki skupin razporedijo v varovanje. Po vzpostavitvi varovanja se odložijo nahrbtniki in začnejo se izvajati načrtovane naloge.

V kolikor je enoti primanjkuje časa, se poveljnik lahko odloči in dolg varnostni postanek postavi brez predhodnega izvidovanja ali »na silo«.

Slika 07: Postavitev dolgega varnostnega postanka z vodom

Vir: SOP

POSTOPEK:

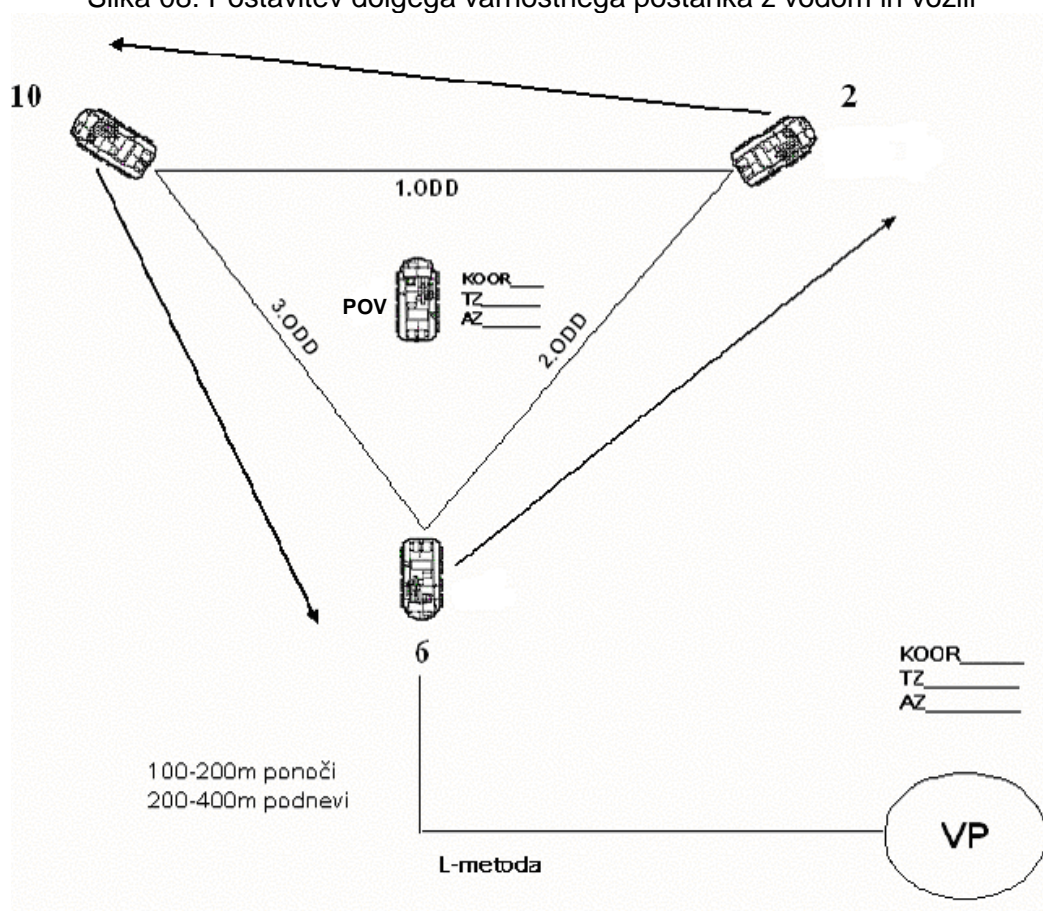
1.	Poveljnik voda zaustavi patroljo in izvede dolgi varnostni postanek in sicer 200 – 400m podnevi oz. 100 – 200m ponoči ali v primeru slabe vidljivosti od ciljne zbirne točke(CZT)
2.	Izvede STOJ – GLEJ – VOHAJ – POSLUŠAJ (SGVP)
3.	Poveljniki oddelkov z vodji skupin in vodnim podčastnikom popravijo zavarovanje
4.	Poveljnik voda izda povelje poveljnikom oddelkov za zbor izvidniške skupine; Poveljnik voda, vezist, kompas-praviloma iz vodilnega oddelka, 2 pomočnika mitraljeza, puškomitraljezec in vodja skupine 3. oddelka
5.	Poveljnik voda izda 5 točk vodnemu podčastniku in razloži vrstni red med premikom
6.	Vodni podčastnik obvesti izvidniško skupino z mestom izhoda iz varnostnega postanka npr.3
7.	Vodni podčastnik skupaj z bolničarjem* izvede preštetje moštva za izvidovanje na izhodu iz 360° zavarovanja varnostnega postanka
8.	Vodni podčastnik in poveljujoči v oddelkih razširijo 5 točk med ostale pripadnike in pregledajo obrambne položaje
9.	Izvidniška skupina se premakne do mesta postavitve CZT (pazi, da uporabi L-metodo premika), določi vhod na 6, katerega zavaruje puškomitraljezec 3. oddelka
10.	Poveljnik voda izda 5 točk izvidniški skupini in določi položaja 10 in 2
11.	Izvidniška skupina pregleda prostor/mesto postavitve ciljne zbirne točke. Pazi na: Znake prisotnosti nasprotnika, naravne linije, hudournike, poti, ceste, ovire, dobro možnost obrambe, taktično vrednost.
12.	Poveljnik voda določi položaje pomočnikom mitraljeza 1. oddelka na 10 in 2. oddelka na 2, ter puškomitraljezcu in vodji skupine 3. oddelka na 6
13.	Poveljnik voda, vezist in kompas se vrnejo do mesta varnostnega postanka
14.	Poveljnik voda med premikom ostanka izvidniške skupine do mesta varnostnega postanka vzpostavi zvezo z vodnim podčastnikom. Poveljnik voda obvesti vodnega podčastnika o vrnitvi. Vodni podčastnik pripravi enoto v varnostnem postanku na premik.
15.	Ob prihodu na mesto varnostnega postanka vodni podčastnik z bolničarjem* izvede preštetje izvidniške skupine
16.	Vod se v določeni formaciji premakne do mesta ciljne zbirne točke
17.	Poveljnik voda izmenja razpoznavne signale z varovanjem na točki vhoda 6
18.	Vodni podčastnik z bolničarjem* izvede preštetje moštva na mestu vhoda na 6
19.	Kompas odpelje 1. in 2. oddelek na položaj
20.	Vodja skupine 3. oddelka odpelje 3. oddelek na položaj
21.	a. Položaji so 1. oddelek 10-2, 2. oddelek 2-6, 3. oddelek 6-10, b. Položaj vozil: Vozilo 2 na 10, vozilo poveljstva na sredini ciljne zbirne točke, vozilo 3 na 2 in vozilo 4 na 6
22.	Izvede se STOJ – GLEJ – VOHAJ – POSLUŠAJ (SGVP); podnevi – pokrivalo / ponoči – PO do PV
23.	Poveljujoči pridejo v sredino ciljne zbirne točke do poveljnika voda
23.	Poveljujoči vzpostavijo 360° zavarovanje

3.2.3 Postavitev dolgega varnostnega postanka z vozil

1.	Poveljnik voda izda povelje – signal za 360° ali 180° zavarovanje (180° samo z vozili)
2.	Vod zavzame položaje 360° ali 180° zavarovanja (180° samo z vozili)
3.	Poveljniki vozil zagotovijo pravilno postavitev svojih vozil z uporabo kritja in maske
4.	Poveljnik voda poveljuje izkrcanje oddelkov in postavitev lokalnega zavarovanja
5.	Oddelki zavzamejo položaje z uporabo kritja in maske v bližini vozil
6.	Poveljniki oddelkov razporedijo skupine in določijo sektor ognja za oddelek
7.	Poveljniki skupin določijo sektorje ognja vsakemu posamezniku
8.	Poveljniki oddelkov določijo sektor ognja namerilcem
9.	Poveljnik voda izda povelje o bližnjem pregledu območja postanka, 5 in 20m pas
10.	Vojaki opazujejo svoj sektor ognja in poročajo

Slika 08: Postavitev dolgega varnostnega postanka z vodom in vozili

Vir: SOP

3.3 CILJNA ZBIRNA TOČKA

Ciljna zbirna točka je zadnji postanek pred ciljem. Czt je načrtovana in je v samem bistvu dolg varnostni postanek z namenom:

- Poveljniškega izvidovanja cilja
- Izvajanje SGVP in potrditev lokacije cilja
- Izdaja dopolnilnega ukaza po potrebi
- Izvajanje zadnjih priprav pred izvedbo
- Preverjanje št. stanja po opravljeni nalogi
- Vzpostavitev poveljstva po končani nalogi

POSTOPEK:

1.	Poveljnik voda zaustavi patroljo in izvede dolgi varnostni postanek in sicer 200 – 400m podnevi oz. 100 – 200m ponoči ali v primeru slabe vidljivosti od ciljne zbirne točke(CZT)
2.	Izvede STOJ – GLEJ – VOHAJ – POSLUŠAJ (SGVP)
3.	Poveljniki oddelkov z vodji skupin in vodnim podčastnikom popravijo zavarovanje
4.	Poveljnik voda izda povelje poveljnikom oddelkov za zbor izvidniške skupine; Poveljnik voda, vezist, kompas-praviloma iz vodilnega oddelka, 2 pomočnika mitraljeza, puškomitraljezec in vodja skupine 3. oddelka
5.	Poveljnik voda izda 5 točk vodnemu podčastniku in razloži vrstni red med premikom
6.	Vodni podčastnik obvesti izvidniško skupino z mestom izhoda iz varnostnega postanka
7.	Vodni podčastnik skupaj z bolničarjem* izvede preštetje moštva za izvidovanje na izhodu iz 360° zavarovanja varnostnega postanka
8.	Vodni podčastnik in poveljujoči v oddelkih razširijo 5 točk med ostale pripadnike in pregledajo obrambne položaje
9.	Izvidniška skupina se premakne do mesta postavitve CZT (pazi, da uporabi L-metodo premika), določi vhod na 6, katerega zavaruje puškomitraljezec 3. oddelka
10.	Poveljnik voda izda 5 točk izvidniški skupini in določi položaja 10 in 2
11.	Izvidniška skupina pregleda prostor/mesto postavitve ciljne zbirne točke. Pazi na: Znake prisotnosti nasprotnika, naravne linije, hudournike, poti, ceste, ovire, dobro možnost obrambe, taktično vrednost.
12.	Poveljnik voda določi položaje pomočnikom mitraljeza 1. oddelka na 10 in 2. oddelka na 2, ter puškomitraljezcu in vodji skupine 3. oddelka na 6
13.	Poveljnik voda, vezist in kompas se vrnejo do mesta varnostnega postanka
14.	Poveljnik voda med premikom ostanka izvidniške skupine do mesta varnostnega postanka vzpostavi zvezo z vodnim podčastnikom. Poveljnik voda obvesti vodnega podčastnika o vrnitvi. Vodni podčastnik pripravi enoto v varnostnem postanku na premik.
15.	Ob prihodu na mesto varnostnega postanka vodni podčastnik z bolničarjem * izvede preštetje izvidniške skupine
16.	Vod se v določeni formaciji premakne do mesta ciljne zbirne točke
17.	Poveljnik voda izmenja razpoznavne signale z varovanjem na točki vhoda 6
18.	Vodni podčastnik z bolničarjem* izvede preštetje moštva na mestu vhoda na 6
19.	Kompas odpelje 1. in 2. oddelek na položaj
20.	Vodja skupine 3. oddelka odpelje 3. oddelek na položaj
21.	a. Položaji so 1. oddelek 10-2, 2. oddelek 2-6, 3. oddelek 6-10, b. Položaj vozil: Vozilo 2 na 10, vozilo poveljstva na sredini ciljne zbirne točke, vozilo 3 na 2 in vozilo 4 na 6
22.	Izvede se (SGVP); podnevi – pokrivalo / ponoči – PO do PV
23.	Poveljujoči pridejo v sredino ciljne zbirne točke do poveljnika voda
23.	Poveljujoči vzpostavijo 360° zavarovanje
24.	Poveljnik voda zbere skupino za poveljniško izvidovanje cilja sestavljeno iz poveljnika voda, vezista, poveljnikov oddelkov in kompasa, ter vodja podporne skupine MIT, dva vojaka N/O iz 1. oddelka(PM,BM) in jim izda nalogo
25.	Poveljnik voda izda vodnemu podčastniku 5 točk in določi mesto izhoda izvidniške skupine
26.	Vodni podčastnik pregleda skupino
27.	Vodni podčastnik skupaj z bolničarjem* izvede preštetje izvidniške skupine na izhodu
28.	Vodni podčastnik z vodji skupin razširi 5 točk med ostale pripadnike in pregleda obrambne položaje
29.	Vodni podčastnik z vodji skupin pripravi vod na izvedbo naloge npr. maskiranje, nočne opazovalne naprave itd...

4. POLOŽAJ ZA PRITAJITEV

Položaj za pritajitev (*Hide Position*) je največkrat uporabljen za izvidniške patrulje. Izvidniške patrulje uporabljajo tak položaj za prikrivanje enote in počitek moštva. Moštvo v položaju za pritajitev izmenično menja moštvo, tako da del počiva del moštva pa varuje in opazuje okolico. Za vzpostavitev položaja za pritajitev se izbere mesto, ki omogoča prikritost in možnost opazovanja. Tako mesto je lahko predstavljajo vrtače, lahko tudi manjše vzpetine z gosto vegetacijo, bistveno je da položaj nudi kritje in masko, ter je moč iz njega opazovati okolico.

Položaj za pritajitev je največkrat uporabljen za manjše patrulje, ki delujejo daljši čas na določenem območju. Uporablja se iz večih razlogov eden izmed razlogov je naprimer dolg pohod, pri čemur je potrebno zagotoviti čas za počitek, prehranjevanje moštva lahko pa tudi za prenočitev. Največkrat gre za manjšo patruljo, katera nima dovolj oseb za vzpostavitev patroljne baze.

4.1 RAZLIKA MED PATRULJNO BAZO IN POLOŽAJEM ZA PRITAJITEV

Položaj za pritajitev in patroljna baza sta načrtovana tako, da z svojim prikritim položajem zagotavljata določeno stopnjo varnosti in sta oba branjena ves čas. Vseeno pa sam položaj za pritajitev ni enako kot patroljna baza vendar je namenjen predvsem počitku in opazovanju.

Razlike položaj za pritajitev-patroljna baza :

- Znotraj položaja se ne načrtujejo aktivnosti
- Nobeden ne izstopa ali vstopa v formacijo
- Ne traja več kot 12 ur
- Položaj se ne uporablja večkrat zaporedoma
- Vedno se izbere drugo lokacijo
- Položajev se ne utrjuje

Položaj za pritajitev se oblikuje iz manjše skupine tako, da je cela skupina locirana na kupu brez razmakov . Dva sta zadolžena za varovanje 360 ostali pa lahko počivajo. Za samo varovanje sta dovolj dva iz moštva saj so ostali člani tesno skupaj, kar izključuje tudi uporabo zvez. Dovolj so signali v obliki znakov in šepet.

Položaj se vzpostavi ne bližje kot 300 metrov od sovražnikovih položajev ali vsaj eno terensko značilnost. Položaj se postavi na kar se nedostopen in neugoden teren, kot je gosta vegetacija bodičastega grmovja in podobno. Bistvo je, da je pozicija tega položaja odmaknjena od lahko prehodnega terena in komunikacij tako da ne pride na pot sovražnikovi patrulji.

Poveljnik lahko položaj za pritajitev načrtuje že pred patruljo v kolikor ve, da bo patrulja trajala toliko časa, da bo potrebno moštvu zagotoviti daljši počitek. Sam položaj okvirno načrtuje na zemljevidu. Pred samo postavitvijo se tak položaj lahko izviduje v smislu zagotovitve čim boljšega položaja ali pa se postavi na silo.

Vsekakor lahko pride do situacije, ko vzpostavitev položaja za pritajitev ne bo načrtovana, bo pa potrebna zaradi določenih razlogov kot so naprimer izčrpanost in podobno.

4.2 POSTAVITEV POLOŽAJA ZA PRITAJITEV

Položaj za pritajitev se lahko vzpostavi na več različnih načinov. Sama postavitvev je odvisna od položaja in vegetacije. V osnovi se uporabljajo dve različni postavitvi. Prva je Beck-to-Beck Method ali hrbtna metoda in Star Method ali zvezda.

4.2.1 Postavitvev položaja za pritajitev z hrbtno metodo

Ta način se uporablja za teren z gosto vegetacijo. Dva člana moštva se sede naslonita in opazujeta vsak svoj 180 stopinjski sektor. Ostali člani so nagnjeni skupaj, kot je to vidno na priloženi sliki. Formacija je postavljena v gosto vegetacijo. Oprema je v pripravljenosti za takojšno akcijo ali umik. Čeprav oprema pri počitku ne nudi ravno udobja, je treba poudariti, da je to bolj zasilni položaj in je varnost in pripravljenost na delovanje na prvem mestu, počitek pa je sekundarnega pomena.

Slika 09: Položaj za pritajitev-hrbtna metoda

Vir: The small unit tactic -SMARTbook

Postavitvev položaja:

- Poveljnik ustavi patroljo in določi mesto položaja
- Lahko izviduje položaj ali pa ga posede na silo
- Moštvo je razvrsti tesno skupaj, kot je razvidno na zgornji sliki
- Določi se število ljudi za varovanje najmanj dva, vendar odvisno od števila moštva
- Po potrebi se lahko pripravijo spalne vreče in podloge
- Pripravijo se glavna orožja in fragmaciske bombe
- Pripravijo se naprave za nočno opazovanje

Ne postavljajo se šotori, naprave za zgodnje opozarjanje, ne utrjujejo se položaji. V mestu položaja je nujna stroga maskirna disciplina. Glavna orožja in bombe ostanejo v pripravljenosti, menjajo pa se stražarji.

V primeru stika s sovražnikom se uporabijo bombe in se začne z izmikom. Delovanju z strelnim orožjem se je potrebno izogibati, saj bi blisk iz ustja cevi pomagal locirati cilj sovražniku, moštvo pa je postavljeno tesno skupaj in je tako idealni cilj.

4.2.2 Postavitev položaja za pritajitev z metodo zvezde

Postavitev položaja z metodo zvezde se uporablja na ravnih in odprtih terenih, v puščavah, travnikih in področjih brez ali z malo vegetacije.

Moštvo se uleže v formacijo kot je nazorno v spodnji sliki. Noge so skupaj in prekrizane, glava gleda navzven. Nahrbtniki se odložijo in lahko služijo za naslon ali pa se jih odloži na stran. V primeru da so na strani je lahko ena roka v naramnici nahrbtnika, tako zmanjšamo čas pobiranja v primeru izmika. Najmanj dva člana moštva, ki sta na nasprotni strani sta zadolžena za varovanje.

Slika 10: Položaj za pritajitev-zvezda

Vir: The small unit tactic -SMARTbook

Postavitev položaja:

- Poveljnik ustavi patroljo in določi mesto položaja
- Moštvo je razvrsti skupaj in prepletejo noge, kot je razvidno na zgornji sliki
- Določi se število ljudi za varovanje najmanj dva, vendar odvisno od števila moštva
- Po potrebi se lahko pripravijo spalne vreče in podloge
- Pripravijo se glavna orožja in fragmaciske bombe
- Pripravijo se naprave za nočno opazovanje
- Lahko se uporabijo naprave za zgodnje opozarjanje in mine usmerjenega delovanja

5. PATRULJNA BAZA

Patruljna baza je lokacija na zemljišču, kjer enota organizira krožno zavarovanje, in iz katere se vodi izvidniške oziroma bojne naloge. Sama lokacija patroljne baze je načrtovana in izvidovana, izjemoma poseдена na silo. Pri sami izbiri je pomembno, da se izbere lokacija, ki že z svojimi značilnostmi zagotavlja neko pasivno varnost. Tako je sam položaj patroljne baze vedno odmaknjen od komunikacij in ostalih markantnih objektov. Poleg same lokacije je pomembno načrtovanje in organiziranje ostalih nalog. Sama baza se organizira kadar je načrtovano se bodo enote dalj časa zadrževale na sovražnikovem ozemlju.

Patruljna baza - je položaj kjer patrolja izvede postanek za določen čas, vendar ne dlje kot za 24/72 ur. Ta položaj se uporabi samo enkrat in je krožno zavarovano. Uporablja se za načrtovanje in počivanje.

5.1 NAMEN

Patruljna baza se organizira za:

- Prekinitev premika z namenom preprečiti odkritje enote.
- Skriti enoto med daljšim izvidovanjem.
- Izvedba vzdrževanja orožja, opreme, hranjenja, počitka.
- Načrtovanja in izdajanja ukazov.
- Reorganizacija po prihodu na nasprotnikovo ozemlje.
- Vzpostaviti bazo od koder bomo izvajali določene naloge npr. zasede, udare itd...

5.2 NAČELA

- Poveljujoči izbere začasno mesto patroljne baze na osnovi izvidovanja s pomočjo topografske karte.
- Izbira prostora z izvidovanjem
- Izbrati mora mesto rezervne PB.
- Območje, ki je primerno za postavitvev PB je določeno na osnovi opravljenih koordinacij oz. drugih opravljenih postopkov pred samo zasedbo.

5.3 NAČRTOVANJE

Samo načrtovanje se začne na karti, kjer se izbere mesto za patroljno bazo, na samem terenu pa se na predvideni lokaciji izvede varnostni postanek iz katerega sledi izvidovanje natančnejše lokacije.

Poveljujoči mora načrtovati:

- Obrambo PB.
- Ključne položaje\orožja\posameznikov.
- Načrt zavarovanja.
- Poti, zbirne točke, rezervne PB.
- Umik iz PB .
- Zamenjavo moštva.
- Načrt alarmiranja.
- 33% na zavarovanju, 360 stopinj.
- Načrt delovanja orožij.
- Uveljavljanje maskirne discipline.
- Izvajanje aktivnosti z najmanjšimi možnimi motnjami.
- Zvezo.

- **Izogibanje območjem:**

- Znanih oz. domnevnih lokacij nasprotnika.
- Naselij.
- Grebenov.
- Cest, poti, naravnih linij itd...

5.3.1 Načrtovana patroljna baza

Načrtovana patroljna baza je lokacija, ki je predvidena za organiziranje PB. Izbrana je na podlagi izvidovanja na karti in ortofoto posnetkov in kasnejšega izvidovanja na terenu.

5.3.2 Rezervna patroljna baza

Rezervna patroljna baza se organizira na rezervni lokaciji, če je prvotno izbrana lokacija neprimerna ali pa je že organizirana patroljna baza morala biti predčasno premeščena. Zaželeno je da je rezerva načrtovana skupaj z načrtovano, saj v primeru stika s sovražnikom izvedemo premik na rezervni položaj. Pomembno je da se mesto rezervne patroljne baze prav tako izviduje večkrat in da moštvo pozna lokacijo in pot do rezervnega mesta.

5.3.3 Zbirna točka

Zbirna točka je točka v kateri se zbere moštvo v kolikor pride do stika z sovražnikom in izmika iz položajev patroljne baze. V tej točki se moštvo zbere in organizira krožno zavarovanje. Zbirna točka je zadnja točka, ki je bila določena na poti premikanja patrolje. Za zbirno točke se zbere nek markanten objekti, ki si ga je lahko zapomniti.

5.3.4 Opazovalna, prisluškovalna točka

Opazovalna točka je položaj izven patroljne baze namenjen opazovanju in prisluškovanju. Uporablja se za opazovanje in prisluškovanje ter posledično za pravočasno opozarjanje o dogodkih izven patroljne baze. Opazovalna točka je dnevni položaj, kjer dva vojaka izmenično opazujeta okolico in po potrebi opozarjata moštvo v PB. V tem primeru ni potrebno pošiljati patroljo v bližnjo okolico PB. Samo mesto opazovalnice mora nuditi masko in kritje ter mora imeti komunikacijsko pot do PB. Zvečer oziroma ko se začne večeriti se mesto opazovalnice prestavi bližje k bazi in se organizira prisluškovalnica, katere namen je poslušanje in odkrivanje premikanje sovražnikovih enot v okolici PB.

5.4 POSTOPEK POSTAVITVE

PATRULJNA BAZA	IZVAJALEC	SODELUJEJO
<p>a. Načrtovanje :</p> <p>1) Pozna načela patroljne baze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PB je lokacija, kjer se patrolja zaustavi za daljši čas - PB se nikoli ne uporabi dvakrat - PB se uporablja za načrtovanje in počivanje, je obvezno zavarovana 360 stopinj 	PV	VPČ
<p>2) Pozna namen patroljne baze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prekinitev premika z namenom preprečiti odkritja enote - Skriti patroljo med daljšim izvidovanjem - Vzdrževanje orožja in opreme, priprava hrane in počitek po daljšem premiku - Izdelava in izdaja ukazov - Reorganizacija po prihodu na nasprotnikovo ozemlje - Vzpostaviti mesto/bazo za izvedbo nadaljnje naloge (izvidovanje, napad, zasede, udare .....) 	PV	VPČ
<p>3) pomembno pri načrtovanju PB :</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvidovanje - rezervna lokacija - zbirno mesto - zbirna točka - naloga PB aktivne ter pasivne mere varnosti <p>PASIVNE: taktična nepomembnost ozemlja, odsotnost nasprotnikove aktivnosti, okolica PB stran od bližine naselij, voda, grebeni, ceste, poti, doline....</p> <p>AKTIVNE: izvidovanje, rezervna lokacija PB, krožno zavarovanje 360°, komunikacije, načrt za umik, maskirna disciplina, načrt pripravljenosti, delo po elementih:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naloga - zavarovanje 	PV	VPČ
<p>b. Izvidovanje :</p> <p>1) Zaustavi vod 200-300m pred mestom PB-varnostni postanek, izvede SGVP (stoj, ,glej, vohaj, poslušaj) postavi krožno zavarovanje, Izdaja 5 točkovnega povelja (5 K):</p> <ul style="list-style-type: none"> - KAM GRE (naloga)? - KDO GRE (na izvidovanje) ? - KDAJ GRE, PRIDE ? - KAJ SE NAREDI, ČE SMO MI NAPADENI ? - KAJ SE NAREDI, ČE STE VI NAPADENI ? - signali (vidni znak, reklo-geslo, številčna kombinacija, geslo v sili) <p>VPČ-ju in PO, ter jim razloži vrstni red med premikom in gre na izvidovanje mesta PB.</p>	PV	VPČ PO Vodja skupine

<p>2) Določitev - priprava in moštva za izvidovanje :</p> <ul style="list-style-type: none"> - POV. VODA - Vezist - zavarovanje 2x (TL – 2 in 3 oddelka) - 1. ODD 7x (PO, TL, 1xPM, 4x voj.) <p style="text-align: right;">} 11 x</p>	PV	VPČ PO Vodja skupine
<p>3) »VZPOSTAVITEV Vrat« - Izvede preštetje in pregled moštva za izvidovanje na 12 varnostnega postanka</p>	VPČ	BOLNIČAR
<p>4) Izvidniška skupina se premakne do mesta postavitve PB, vhod na 6 (naredi 90⁰ obrat na razdalji 50 - 100m pred mestom PB, če ima smisel</p>	PV	PO Vodja skupine VEZIST
<p>5) Pregled - čiščenje mesta PB: (glej priloga 2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - določitev mesta 6 - postavi dva na 6 (zavarovanje nazaj) - ostali se gredo v strelce pregled - čiščenje terena - skrajno desno se postavi vodja skupine 3. odd in skrajno levo se postavi vodja skupine 2. odd (PM 1. odd se postavijo zraven VS 2. odd) - določitev položaj 10 in 2 	PV	PO Vodja skupine (TL)
<p>6) Vrnitev v varnostni postanek : (izdaja 5K PO, ki ostane na mestu kjer naj bi bila PB)</p> <ul style="list-style-type: none"> - POV. VODA - Vezist - zavarovanje 2x (TL – 2 in 3 oddelka) 	PV	VPČ PO
<p>c. Posedanje PB : (glej priloga 3)</p> <p>7) Izvedba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomakne se 90° v stran od smeri hoje - prihod v bazo je v koloni - odpeljati oddelek na svoje mesto in določitev mesa vojakom - postavi dva na OP (od 6 – podnevi na vidno razdaljo, ponoči na slišno razdaljo) 	Vodja skupine (TL) PO	VPČ (šteje moštvo ob odhodu iz VP in prihodu v PB) + bolničar
<p>8) Izvidniške skupine : <u>TEHNIKA - T</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - izvidujejo okolico PB - iskanje nasprotnika - iskanje vode - reakcija za primer stika 	PO	Vodja skupine (TL)
<p>9) Sektorji ognja :</p> <ul style="list-style-type: none"> - določitev položaja mitraljezu (na 6,2,10, ter nadzor cone delovanja (glej priloga 3) - določitev sektorje ognja posameznikom - izdelava skice (po potrditvi PV) - urejanje zaklonilnikov, tudi za voj. na OP (maskiranje, utrjevanje, ...), ko je skica potrjena s strani PV - urejanje WC (bolničar) - postavitve mejnih količkov (za SRUD – po odobritvi skice) 	PO Vodja skupine (TL)	VPČ
<p>10) Zavarovanje 360 stopinj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skica varovanja - načrt alarmiranja - možnost prestreljevanja - ko je PB vzpostavljena (izdelani zaklonilniki) se vojaka iz OP premakne v razpored 1 .odd 	PV	VPČ PO

<p>11) Vzpostavitev PB :</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrditev mesta PB - določitev rez. PB(vsebuje KOOR/RAZDALJA, TZ, AZ) - postavitve SRUD (na možen prihod nasprotnika) - postavitve sredstev za zgodnje odkrivanje (svetilne rakete) - maskira prehode/sledi (če na kdo zasleduje) - načrt alarmiranja - načrt izmika BELO/ČRNO (vsebuje : <p>KOOR/RAZDALJA _____</p> <p>TZ (terenska značilnost)= _____</p> <p>AZ= _____</p> <ul style="list-style-type: none"> - načrt ognja patrolje (obramba PB) - določi vhodno in izhodno mesto - izdelava načrta podpornega ognja 	PV	VPČ PO
<p>12) Vzdrževanje maskirne discipline, kontrola-motivacija</p> <ul style="list-style-type: none"> - minimalno možno premikanje znotraj PB - Načrt, ki zagotavlja da so določeni vojaki budni (dežurno orožje) 	VPČ	VSI
<p>13) Komunikacija ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavitev zveze z nadrejenim poveljstvom - poročanje nadrejenim - veza se vzdržuje stalno in je vedno nadzorovana - signal za izmik - komunikacija z OP (dokler je postavljena) 	VEZIST	VPČ
<p>d. Prioritete dela :</p> <p>14) Vzdrževanje - čiščenje orožja in opreme:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. najprej mitraljez (100% varovanje) 2. osebna oborožitev (kaj se čisti – stopnja) 3. popolnitev z strelivom 4. vzdrževanje nočnogledov 5. urejanje opreme (npr. čiščenje škornjev....) 	PO	Vodja skupine (TL)
<p>15) Osebna higiena :</p> <ul style="list-style-type: none"> - menjava nogavic - menjava sp. perila - umivanje rok,nog,pod pazduho,dimlje - umivanje zob - ureditev WC (bolničar) - počisti za seboj 	PO	VPČ BOLNIČAR Vodja skupine (TL)
<p>16) Hrana :</p> <ul style="list-style-type: none"> - popolnitev z vodo - načrt prehranjevanja (1-3m za položaji) 	PO VPČ	BOLNIČAR
<p>17) Počitek (po potrebi) :</p> <ul style="list-style-type: none"> - načrt alarmiranja in bujenja - % pripravljenosti v skladu z METT- TC (naloga, nasprotnik, teren, moštvo, - čas, civilisti) - 100% budni pol ure pred temo in pol ure pred svitom 	PO VPČ	VSI

5.4.1 Prioritete dela

Prioritete dela v patroljni bazi po vrstnem redu:

- Zavarovanje
- Vzdrževanje orožja
- Osebna higiena
- Hrana/voda
- Počitek

ZAVAROVANJE :

- Ves čas izvajajte 360 stopinjsko zavarovanje
- Ves čas min. 33% moštva na zavarovanju
- 100% zavarovanje med oskrbo oz. izdajo ukaza
- Popravljajte obrambne položaje, če je to potrebno
- Izvajajte postavitve moštva in orožja v skladu z METT-TC
- Določite sektorje ognja in narišite skice
- Izdelajte obrambne položaje
- Obrambni položaji:
  - Zaklonilnik za ležeči položaj
  - Položaji za dva (V-oblika)
  - Nahrbnik za položajem
  - Položaji maskirani
  - Priprava na nočno delovanje
- Načrt evakuacije:
  - Dve poti(nasprotna konca PB ČRNA/BELA do zbirnih točk,
  - od tam pa do rezervnih PB.
- Načrt alarmiranja oz. kako reagira PV v primeru nevarnosti.
- Sektorji ognja:
  - Sektorji se pokrivajo na dometu ročne bombe.
  - Mrtvi koti, možne smeri prihoda so pokrite.
  - Elementi so enakomerno porazdeljeni.
  - Sektorji skupin, oddelkov, voda so končani
- Skica ognja(skupina/oddelek):
  - Vsak položaj ima določen levi in desni azimut.
  - Ima vsako orožje, vključno z minami in protioklepnim orožjem.
  - Ključni teren in mrtvi koti.
  - Smer severa.
  - Lokacija in smer do OP/PT.
  - Glava (oddelek, datum).
  - Dve kopije.
- Skica ognja (vod):
  - Vsak ognjeni položaj.
  - Glavne smeri delovanja in končna obrambna linija.
  - Lokacija ključnih orožij in osebja.
  - Smer po uri, smer severa.
  - Lokacija OP/PT in smer.
  - Ključni teren.
  - Posredni cilji.
  - Ena kopija.

VZDRŽEVANJE OROŽJA:

- Samo en PM na čiščenju naenkrat
- VPČ in VS FN MAG določita način za PM
- 100% zavarovanje

- Izmenično čiščenje
- Nadzorujte in preglejte

OSEBNA HIGIENA:

- Izvaja se dnevno.
- Min. je menjava nogavic in spodnjih majic
- Npr. Britje, umivanje zob, pudranje nog, samo pregled, oskrba poškodb, ran.
- Maskiranje
- Uporaba bolničarja
- Nadzorujte in preglejte

HRANA IN VODA:

- Hrani se taktično
- Zmeren vnos hrane, če se da vsi enako
- Smeti gredo z enoto
- Pitje tekočine

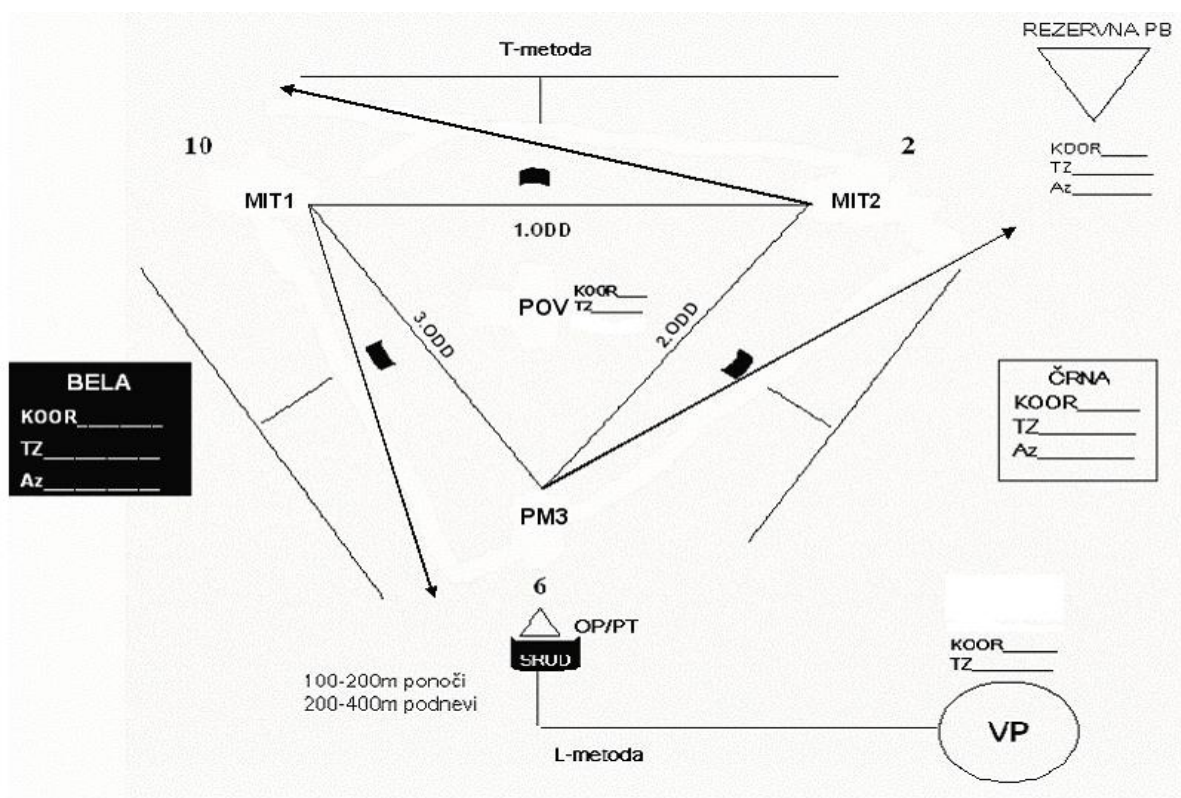
POČITEK:

- Po ena ključna oseba na oddelek vedno na dežurstvu.
- Na poveljstvu vedno dežurna po ena ključna oseba.
- VEZ, MED nadzirata zvezo.
- 33% in 360 stopinj zavarovanje
- Zamenjava mora biti izvedena pravočasno.
- Poveljujoči morajo počivati

PRIPRAVLJENOST:

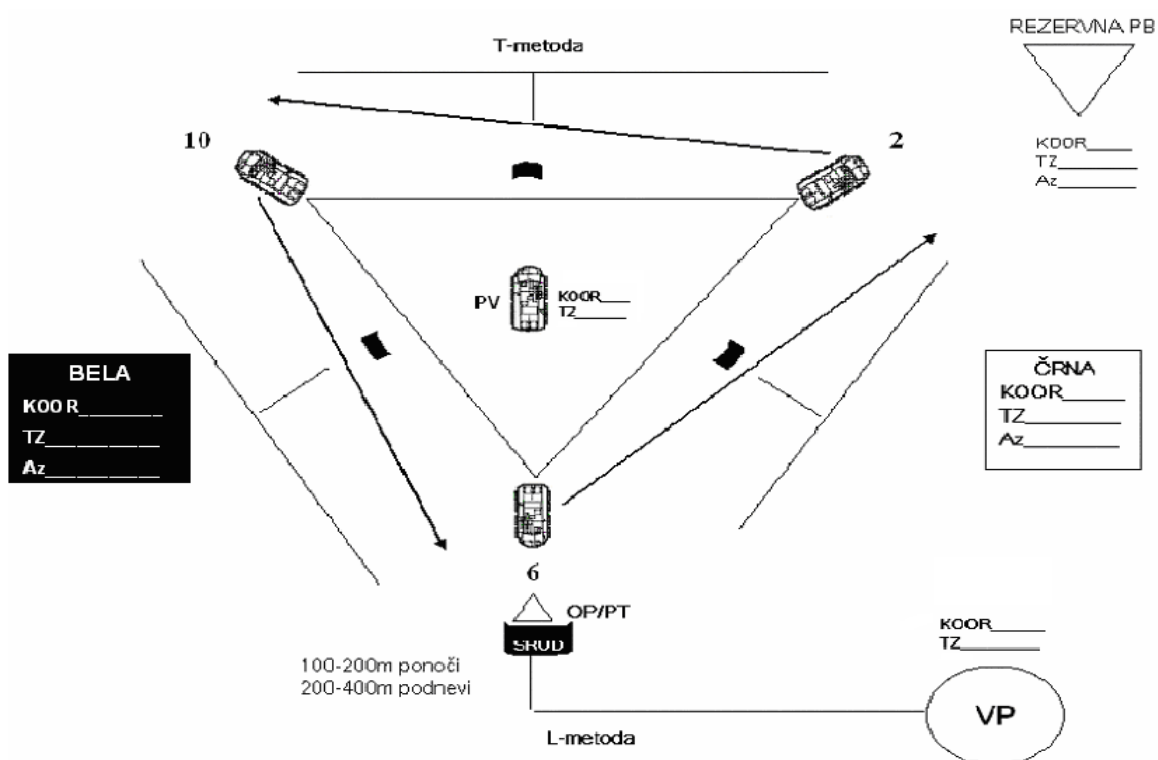
- Zjutraj 30min pred pričetkom dneva.
- Zvečer 30min pred pričetkom mraka.
- Zmanjšajte obseg obrambnih položajev.
- OP/PT približajte PB.
- 100% zavarovanje.
- Nočne opazovalne naprave v pripravljenosti.
- Vsa oprema pripravljena.
- Vso moštvo enako oblečeno in pripravljeno za premik, če je ta potreben

Slika 11: Postavitev patroljne baze

Vir: SOP

Slika 12: Postavitev patroljne baze z vozili

Vir: SOP

6. ZAKLJUČEK

Poveljnik mora imeti informacije o nasprotniku, zemljišču in ostale informacije, če želi uspešno uporabiti svojo enoto za predpisano nalogo in le-to uspešno opraviti. Za pridobivanje informacij se uporablja izvidniška patrulja, lahko pa se uporabi patrulja tudi za druge naloge, pri čemer se razlikuje tako po sestavi kot tudi opremljenosti. Druga vrsta je bojna patrulja, poznamo pa še prisotnostno in sledilno patruljo ter prisotnostno patruljo z namenom pridobivanja zaupanja lokalnega prebivalstva. Vsem patruljam je skupno, da so v naprej načrtovane glede na namen. Tako se patrulja organizira in načrtuje v naprej in v detajle. Med načrtovanjem patrulj se načrtujejo razne pomembne točke kot so na primer točka prehoda lastnih sil, zbirni rajon, kontrolne točke, ciljni zbirni rajon in podobne. Vsaka ta točka je načrtovana z določenim namenom in narekuje izvedbo neke aktivnosti, kar pa pomeni, da se bo skupina ustavila. Vsako ustavljanje se izvaja taktično, ter je v naprej določeno in oblikovano. Za ustavljanje se uporabljajo varnostni postanki kratki in dolgi za daljše načrtovanje pa patruljna baza ali položaj za pritajitev za manjše skupine. Vsi ti postanki so lahko načrtovani ali pa nenačrtovani. Bistveno je poznavanje postopkov in njihova uporaba. Postopki se lahko izvajajo peš ali z vozili.

Sama patrulja in njeni elementi se planirajo in organizirajo v sklopu procesa bojnega odločanja. Načrtuje se sprememba situacije sovražnika, najboljša uporaba terena, komunikacij, točk srečanja in patruljne baze, čas in vreme, pridodani vojaki (enote) različnih specialnosti, uporaba in lokacija pristajalnih območij, izhod in vstop iz prijateljskega območja («vrata» - po navadi izstopamo in vstopamo na istem največkrat nadzorovanem mestu), ognjena podpora na nalogi in vseskozi med premikom, vključno z alternativnimi variantami, načrt signalov, ki vključuje tablico signalov, frekvence, kodne besede, varnostne postanke, mesto patruljne baze in podobno.

Kot je že omenjeno je za samo izvedbo naloge pomembno temeljno poznavanje postopkov. Z njimi zagotavljamo varnost enoti med premikom in med počitkom. Za izvedbo je potrebna izurjenost v izvajanju postopkov saj s tem pridobimo na času, ki je kritičnega pomena.

V začetku naloge je opisano načrtovanje patruljiranja in ostale elemente, ki so nujno potrebni za izvedbo, kasneje pa so opisani postopki peš in z vozili. Najprej je opisan kratek in dolg varnostni postanek ter položaj za pritajitev kot osnova, kasneje pa ciljna zbirna točka in patruljna baza. Vsi ti postopki so opisani in grafično prikazani. Treba pa je poudariti, da se postopki v različnih enotah Slovenske vojske rahlo razlikujejo, predvsem v detajlih. Sama osnova ali ogrodje ostaja isto, razlikujejo se predvsem nosilci nalog ali njihovo število. Sami postopki so tudi prilagojeni glede na formacijo enote. Tako se na primer pojavijo rahle razlike v postopkih za pripadnike, ki po formaciji uporabljajo Lkov Valuk in imajo sedem članov izkrcanega moštva ali pa Skov Patria.

LITERATURA

Samostojne publikacije

1. HUMAR, David. Pehotna (gorska, motorizirana) četa-vod, Uprava za razvoj, Ljubljana, 1996.
2. JELUŠOČ, Ljubica. Mirovne operacije in vloga Slovenije, FDV, Ljubljana, 2005.
3. ŽABKAR, Anton. Marsova dediščina, FDV, Ljubljana, 2003.

Strokovna literatura

1. Začasno navodilo Motoriziran oddelek – vod., PDRIU, Ljubljana, 2006
2. GRČAR Silvo, PRIROČNIK ZA PATRULJIRANJE, PDRIU, Ljubljana 2009
3. The small unit tactic SMARTbook, The Lightning press, Christopher Larsen & Norman M. Wade, 2008
4. FM 3-06.11 (FM 90-10-1), Combined arms operations in urban terrain, Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 2003
5. FM 3-06.11 (FM 90-10-1), Combined arms operations in urban terrain, Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 2003
6. FM 3-21.9, Combined arms operations in urban terrain, Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 2003
7. METL(L), The Mission Essential Task List (Land), The British Army Electronic Battle Box – Edition 5, Army Field Manual (Volume 2–Ops in Specific Environments, 2001
8. NORDCAPS PSO Tactical Manual, Volume II, 2002

Članki v revijah

1. Pehota na bojišču, revija Obramba, Ljubljana, 1997
2. NEWSLATTER, Small unit Leader's Guide to Urban Operations TRADOC, U.S. Army Training and Doctrine Command, May, 2003
3. DEPARTMENT OF THE NAVY, Headquarters United States Marine Corps, Washington, DC 20380-0001

SEZNAM SLIK

Slika 01: Osnovne in alternativne poti.....	7
Slika 02: Premik patrolje v ciljno zbirno točko po izvidovanju.....	7
Slika 03 : Varnostni postanek z metodo cigare.....	12
Slika 04 : Varnostni postanek z metodo krožnega varovanja	14
Slika 05: Krožno varovanje z vozili.....	14
Slika 06: Postavitev načrtovanega dolgega postanka.....	16
Slika 07: Postavitev dolgega varnostnega postanka z vodom.....	17
Slika 08: Postavitev dolgega varnostnega postanka z vodom in vozili.....	19
Slika 09: Položaj za pritajitev-hrbtne metoda.....	22
Slika 10: Položaj za pritajitev-zvezda	23
Slika 11: Postavitev patroljne baze.....	31
Slika 12: Postavitev patroljne baze z vozili.....	31

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

METT-TC - mission, terrain and weather, enemy situation, troops available, time, civilians
CP - control point
AA - assembly area
FLOT - forward line of own troops
FO - forward observer
TL – team leader
PV - poveljnik voda
VPČ – vodni podčastnik
PO – poveljnik oddelka
VS – vodja skupine
VEZ – vezist
MED - bolničar
KT – kontrolna točka
ZT – zbirna točka
ZZT – začetna zbirna točka
KZT – končna zbirna točka
VP – varnostni postanek
KVP – kratki varnostni postanek
DVP – dolg varnostni postanek
CZT – ciljna zbirna točka
PB – patroljna baza
SGVP – stoj, glej, vohaj, poslušaj
KOOR – koordinata
TZ – terenska značilnost
AZ – azimut
ODD – oddelek
MIT – mitraljez
PM – puškomitraljez
LPM – lahki puškomitraljez
LKOV – lahko kolesno oklepno vozilo
SKOV – srednje kolesno oklepno vozilo
SOP – standardni operativni postopki

SLOVAR TUJIH IZRAZOV

POINTMAN – čelni vojak
COMPAS MAN - vodič
PACE MAN – merilec razdalje
DEMO TEAM – moštvo za rušenje
DRAGMAN – začetni vojak
CONTROL POINT – kontrolna točka
ASSEMBLY AREA – zbirni rajon
OBJECTIVE RALLY POINT – ciljna zbirna točka
FORWARD LINE OF OWN TROOPS – prednja črta lastnih sil
FORWARD OBSERVER – prednji vodni opazovalec
HIDE POSITION – položaj za pritajitev
BECK TO BECK METHOD – hrbtina metoda
STAR METHOD – metoda zvezde
METT-TC = PSZE-CČ – poslanstvo, sovražnik, zemljišče/vreme, lastne enote, razpoložljiv čas, vpliv civilnega prebivalstva

IZJAVA O AVTORSTVU

Spodaj podpisani, Samo Likar, rojen 11.06.1982 v Ljubljani, kandidat 22. generacije Šole za častnike, izjavljam, da sem nalogo izdelal sam, s pomočjo mentorja npor. Saša Hajnška.

Ljubljana, december 2011

ndes. Samo Likar